

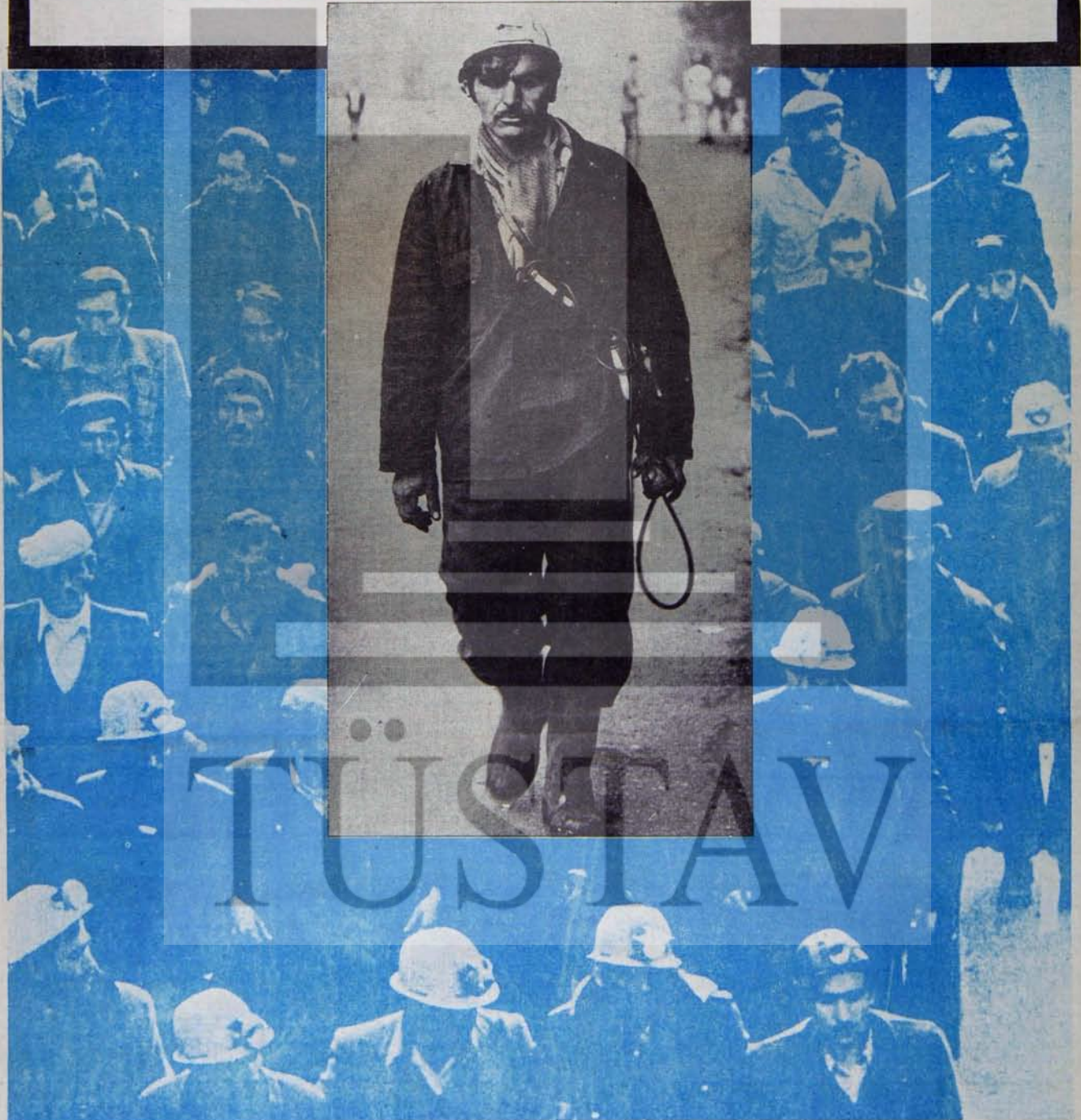
BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 234

1 EKİM 1979 7.5 LİRA

Fasist boyunduruğu kırmak için ileri

Sınıf mücadelesin Demirdöküm dersi

KEMAL ELİTAŞ

Günlük basandan Demir Döküm Fabrikası'ndaki olayları bugünler-
de sık sık okunmaktadır. Maoçuların Karanlık'ından, Cumhuriyet'e
kadar tüm basın olayı ters veriyor. Ya da çarpıtıyor. Politika ise an-
cak Pazartesi verebiliyor haberi, çarpıtarak. (Olaylar Cumartesi mey-
dana gelmişti.)

Meydana gelen olayları daha iyi değerlendirebilmek için gerilere
dönmek gerekiyor. Yoksa bugün-
ki sonuca bakıp Dev-Maden-İş,
Maden-İş üzerine saldırdı demek,
sebebi sonuç ilişkisini bir kenara
bırakıp, olaylara sırfal açıdan
değil, bir takım ilkesiz-dar grup-
çu kişilerin bakış açısından bak-
mak demektir. Dönelim gerilere,
bakalım Demir Döküm'e. Demir
Döküm işçisinin sınıf mücadelesin-
deki yerine. Silahtarağa Çu-
kur dediğimiz yerdeki kararlı,
mücadeleci tavırının ne olduğuna.
On yıl önce 1969'da, Demir Dö-
küm işçisi başlattığı direnişle üc-
retlerinin sözleşmeye uygun ola-
rak verilmesini istemiş ve fabri-
kayı işgal etmişti. Kesintisiz 5
gün siren direnişte patron polis-
sin fabrikayı boşaltmasını iste-
mişse de, polis fabrikaya gire-
memiştir. Direnişi kıramayan
polis geri çekilirken 64 yaralı po-
lisle fabrikayı terkedit gider.
15-16 Haziran olaylarında Demir
Döküm işçisi yine en başta, ka-
rarlılığını ve mücadelesini bu-
rada da gösterir. Çok sayıda De-
mir Döküm işçisi hapse atılır
ama, mücadele durmaz. 12 Mart
döneminde önce işçiler hapishane-
lere girer çıkar. 1975'te Sun-
gurlar Fabrikası'ndaki san sendi-
kayı koymak için, fabrika duva-
rını yıkarak içeri girip direnişi
başlatan yine Demir Döküm işçis-
idir. Yine o dönemde Alibey-
köy'de örgütlenmeye çalışan
maocu "Haliç Halk Birliği"ne
ve "Ülkücü İşçiler Derneği"ne,
mücadele içinde yoğunlaştı-
gı gelen işçiler bölgede gerçek
cevabı verir. Denebilir ki, Demir
Döküm işçisinin son eylemi Ha-
ziran 1976'da Mustafa Kılıças-
lan'ın fabrikada iş cinayeti
kurban gitmesi üzerine, bütün Si-
lahtarağa Çukurunda üretimin
durmasıdır. (Bak: Bir İş Cinaye-
tinin Ardından, Yürüyüş s. 63).
Bu yıla kadar mücadelecili tavrı-
nı geliştiren ve daima mücadele
içinde olan Demir Döküm işçis-
inin hepsi ya da büyük çoğun-
luğu işçi sınıfının bilimsel sila-
hıyla donatılmış mıydı? Tabii ki
hayır. Ama bugünkü gibi de ön-
cünden yoksun, eğitimsiz kalma-
mıydı. 1975 yılından sonrasında
DİSK'in sınıfsal ve kitle sendi-
kacılığında en başarılı dönemi
olarak nitelenebilir uğraşanlar as-
lında bu yıldan sonra eğitimsiz-
liğin pasifliğini geliştirme çaba-
larına girdiler. Ne demek eğitim-
sizliğin pasifliği. Şu demek;
fabrikadaki işçiler zaman zaman
sendikal eğitimden geçerler.
Yeni yeni bilgiler öğrenmek için.

SINIF SENDİKACILIĞI,
İŞÇİ KİTLELERİNİN
SINIF ÇIKARLARI TE-
MELİNDE BİRLEŞME-
SİDİR. İŞÇİ KİTLELE-
RİNİN BÖLÜNMESİ İSE,
HER ZAMAN BURJU-
VAZİNİN İŞÇİ HARE-
KETİNİ SİNIF ÇIKAR-
LARI TEMELİNDE
SAPTIRMA ÇABALARINI
ONUN OLARAK GE-
LEŞTİRİŞTİR. BUNUN
İÇİN DE, İŞÇİ SİNIFI-
NIN BİRLİĞİ İÇİN MU-
CADELE ONUN SİNIF
ÇIKARLARI İÇİN MU-
CADELESİYLE SKI S-
KIYA BİRLEŞMİŞTİR.
ŞUNU HİÇBİR ZAMAN
AKLIMIZDAN ÇIKAR-
MAMALIYIZ: META-
LURJİ İŞKOLUNDA
İLERİCİ SENDİKAL
HAREKETİN BİRLİĞİ
MADEN-İŞ ÇATISI AL-
TINDA OLMALIDIR.

ON YIL ÖNCE 1969'DA,
DEMİR DÖKÜM İŞÇİSİ
BAŞLATTIĞI DİRENİŞ-
LE ÜCRETLERİNİN
SÖZLEŞMEYE UYGUN
OLARAK VERİLMESİNİ
İSTEMİŞ VE FABRIKA-
YI İŞGAL ETMİŞTİ. KE-
SİNTSİZ 5 GÜN SÜREN
DİRENİŞTE PATRON
POLİSİN FABRIKAYI
BOŞALTMASINI İSTE-
MİŞSE DE, POLİS FAB-
RIKAYA GİREMEMİŞTİR.

"Patronlar, başta TDD patro-
nu ağzı kulaklarında, sevinerek
bu gelişmeleri izliyor... CHP Eyüp
ilçesi de bu birlik ve beraberliği-
mizi bozanlarla işbirliği yapıyor."
Maden-İş'de kalarak, yöneti-
mine ve anti-demokratik tüzüğü-
ne karşı mücadele vermeliyiz.

"Maden-İş yönetimiyle yıllar-
ca kolkola olanlar, bugün maocu
gericilerle birleşerek işçileri Ma-
den-İş'ten koparıp kurdukları
sarı sendikaya bağlamaya, işçi si-
nifının güçlü birliğini parçala-
ma için çalışıyorlar.

"İşçi sınıfımız bu ihanetlerin
hesabını mutlaka soracaktır. Bu-
gün Maden-İş'ten ayrılmak bu
hesabı sormamak olur. Mücade-
leden kaçmak işçi sınıfına ya-
raşmaz."

14. Bölge başkanı konsey için
hal tercümesinde "Bölgemizde
özel sorun olan TDD'deki karşı
sendika hareketine karşı, en et-
kileyici ve çözücü tedbirleri ala-
rak durumun en kısa zamanda
sendikamızın lehine çözümleni-
ne..." diyerekten yine vadilerde
bulunmuştu. Ama işçiler yine
biliyor ki, bu doğrultuda bir ça-
lışması görülmüştü bile. Mücade-
leden kaçmak yok, mücadele
fabrikada devam ediyor.

Sınıf sendikacılığı, işçi kitle-
lerinin sınıf çıkarları temelinde
birleşmesidir, işçi kitlelerinin
bölünmesi ise, her zaman burju-
vazinin işçi hareketini sınıf çı-
karları temelinde saptırma
çabalarının ürünü olarak geli-
şmiştir. Bunun için de, işçi sin-
fının birliği için mücadele, onun
sınıf çıkarları için mücadelesiyle
sıkı sıkıya birleşmiştir. Şunu
hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız;
metallurji işkolunda
ilerici sendikal hareketin birliği
Maden-İş çatısı altında olmalıdır.
Nasıl ki, işçi sınıfı mücadele
meydanlarından kaçıp, alanları
burjuvaziye bırakmak istemediği
gibi, işçi sınıfının bir parçası
olan Demir Döküm işçileri Ma-
den-İş'i yaşatmak için, yanlışlar-
dan arındırmak için Maden-İş
çatısı altında birleşmelidir.

Dev.Maden-İş teki demokrat,
ilerici ve devrimci işçiler şunu
bilmek zorundadır. Yıllardır fa-
şistlerin giremediği Alibeyköy
bölgesinde Dev.Maden-İş ile fa-
şistler girebilecektir. Silahtarağa
Çukurundaki patronların uzun
vadeli amaçları budur. Dev.Ma-
den-İş'i fabrikalara sokmak, son-
ra da onun içindeki faşistlerin
aracılığıyla faşist Türk Metal-İş'i
bölgeye yerleştirmek. Oynanan
oyun budur. Geç kalmamak için
şimdiden tedbir alınmalıdır.

Daima Demir Döküm işçisi ve
tüm işçiler birleşin diye haykır-
malyız. Daha etkin bir mücadele
için Maden-İş içinde birleşmeli-
yiz. Üretimi yapan ellerimiz, yö-
netimi de yapabilecek güçtedir.

Dersimiz, sınıf mücadelesi.
Konu Demir Döküm. Sınıfta ka-
lanları bırakıp mücadeleye
devam ediyor Demir Döküm
işçisi.

Bank Sen Genel Sekreteri Çubukçu basın toplantısında

"İŞÇİ SINIFIMIZ MEYDANIN BOŞ OLMADIĞINI BURJUVAZİYE GÖSTERECEK"

Bank-Sen Sendikası Genel Başkanı Metin Denizmen,
Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın emri üzerine geçtiğimiz
hafta İstanbul 1. Şube tarafından gözaltına alındı. Töbank
patronunun yasa dışı girişimlerine ve Bank-Sen üyelerinin
gözaltına alınmasına karşı önlemlerin alınması için Cumhur-
başkanı, Başbakan, İçişleri Bakanı, Çalışma Bakanı ve
Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'na yazdığı bir yazı gerekçe
gösterilerek gözaltına alınan Denizmen'in serbest bırakılması
amacıyla sendika Genel Sekreteri tarafından bir basın top-
lantısı düzenlendi. Basın toplantısında Töbank emekçilerinin
ağır baskılar altında bulunduğu belirtildi.

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Yavuz Unal'
ın geçen Çarşamba günü yayınlanan demecinde de gözaltına
alma olayının, demokratik haklara yönetilen saldırıların bir
parçası olduğu belirtildi. Yavuz Unal demecinde şöyle dedi:

"İşten çıkarmalar, sendika seçme hakkına konulan fiili
engellemeler, sendika yöneticilerinin gözaltına alınmaları de-
mokratik haklara yönetilen saldırıların bir parçasıdır.

"Bu saldırıların son örneği Bank-Sen yöneticileri ve üye-
lerinin gözaltına alınmalarıdır. Şimdi de bu sendikamızın genel
başkanı gözaltına alınmıştır.

"Ülkede derinleşen bunalım, toplumun her katında ve
kurumunda kendini ortaya koymaktadır. Yasalarda anti-de-
mokratik değişiklikler yapılmak istenmektedir. Ama zaten
kısıtlı olan mevcut demokratik hakların kullanılmasına bile
keyfi veya burjuvaziden yana tutumlarla, mevcut yasalar bir
kenara konarak önlenmektedir. Burjuvazi kendi koyduğu
yasalara bile tahammül edemez hale gelmektedir.

"İlerici demokratik güçler, işçi sınıfımız ve emekçi hal-
kamız, burjuvaziye meydanın boş olmadığını elbetteki gös-
tereceklerdir. Anti-demokratik gelişme ve uygulamalar işçi
sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi Türkiye İşçi Partisi'nin
kararlı ve örgütlü direnişini karşısında bulacaktır."

İŞÇİLER EMEKLİLER İLERİCİ AYDINLAR, İLERİCİ GENÇLER!..

Türkiye İşçi Partisi 14 Ekim 1979'da seçim yapılacak 29 ilin
tümünde seçimlere giriyor

Seçim dönemleri, Partimizin, bağımsızlık, demokrasi,
sosyalizm mücadelesinde, sesini ülke çapında ve yoğun
biçimde duyurabilme olanaklarını vermektedir
Seçim çalışmalarının en etkin ve başarılı sonucunda
Partililerin cesur, özverili çalışmalarının yanı sıra, Partimize
inanmış, gönül vermiş arkadaşlarımızın da katkıları
büyük önem taşımaktadır.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu'nun Parti'nin
tüm üye ve aday üyelerinin aylık gelirlerinin belli bir
yüzdesini Ağustos, Eylül, Ekim aylarında Parti merkezine
bağış olarak göndermeleri konusundaki kararını
Parti dostlarına da duyurmaktadır.

Gerçek ve kurtuluş yolu olan sosyalizmin
ve sosyalist mücadelenin güçlendirilmesi, aynı zamanda
faşizme karşı mücadelenin de kalıcı sonuca ulaşmasını
sağlayacaktır.

Yurtseverler, antifaşistler, ilerici, demokratlar
Tüm sosyalistler!...

Bağış kampanyasına. Görev başına!

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Bağış Kampanyası, Hesap No: 60
Ziraat Bankası - Çemberlitaş Şubesi
İSTANBUL

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına NİHAT SARGIN • Genel
Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ • Yazı İşleri Müdürü: Neset KOCA-
BİYOĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI • Yönetim: Ko-
nur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 • İstanbul Bürosu:
Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş - İSTANBUL Tel: 26 35 67 • Avru-
pa Temsilciliği: CODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles -
BELÇİKA, Tel: 230 34 72 • İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500
TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000 TL., İç sayfalar sütun santimi
80 TL., Yayın İlanları % 50 İndirilirdir • Baskı: Daily News Web
Ofset Tesisi

• Abone koşulları: Yıllık 300.- TL., altı aylık 150.- TL. • Avrupa:
Yıllık 60 DM, altı aylık 30 DM. • Amerika: Yıllık 2000.- TL., altı ay-
lık 1000.- TL. • Avustralya-Japonya: Yıllık 2500 TL., altı aylık
1250 TL.

• Ödeme adresi: TÜRKİYE: YÜRÜYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ
100234 • AVRUPA: CODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75
BRUXELLES-BELÇİKA

OPORTÜNİZMİN SEÇİM POLİTİKASI

GÜNDÜZ MUTLUAY

Emperyalizme ve büyük sermayeye karşı mücadele yerine, kendi kısır çıkarlarını gözeterek işçi sınıfının politik örgütüne karşı mücadeleyi her zaman birincil görev edineler 14 Ekim seçimlerinde de aynı politikayı izliyorlar. Burjuvazinin solu sıkıştırmak istediği "sol içinde mücadeleyi" baştan kabul edenler hem kendilerine hem de işçi sınıfına zararlı oluyorlar.

Kendilerine zararlı olma özgürlükleri var. Ama işçi sınıfına zararlarının mutlaka önlenmesi gerekiyor. Sosyalizm adına yola çıkan, bir yanlıştan diğere savrula savrula bugünlere gelenlerin 14 Ekim seçimlerine ilişkin politikaları; örgütleyebildikleri kadroların ve etkileyebildikleri işçilerin, emekçilerin bilinçlerinde çok şeyi tahrip ediyor. Mutlaka önlenmesi gereken bir likidasyona neden oluyor. Yanlışları aşmak için yeni yanlışları doğuran politikaların teşhir ve mahkum edilmesi gerekiyor.

Yapılmamış toplantılarla yapılmamış konuşmaları yayınlamak, oradan oraya taşınan 40-50 kişilik toplantıları "kitlesel katılımı gerçekleştirdi" diye sunmak kimseye yarar getirmez. Elbette ki insanlar kendilerine zararlı şeyleri de kendileri seçerek yaparlar. Kimsenin buna bir diyeceği yok. Ama işçi sınıfı adına, bilimsel sosyalizm adına ortaya çıkanların — bunu gerçekte hak etmemiş olsalar da — yarattığı tahribatın boyu kendilerini aşar. En temel ilkeleri zedelemek, burjuvazinin eline sosyalizme yeni karalar çalmak için kozlar vermek boyutunu alırsa, yaptıkları kendilerinden daha önemli olur.

14 Ekim seçimlerine katılan sol güçlerin izledikleri politikalar da bu bakımdan önem kazanıyor.

14 Ekim seçimlerine katılan sol güçlerden biri TSİP. Bütün hesabını "TİP'i geçmek" üzerine yapan TSİP kurulduğundan beri tek ciddi adım atmadığı "birlik" sorununun ticaretine hız vererek TİP'i geçmeye çalışıyor. Doğu ve Güneydoğu illerinin çoğunda, başka bir politik görüşü benimseyen adayları listelerine alarak seçime katılıyor. Bu adayların, benimsedikleri politik çizgilerin ve kendi yerel etkinliklerinin getireceği oyların hesabını yapıyor.

Bir partinin listesinde başka politik görüşleri benimseyen adayların yer alması mümkündür. Farklı politik hareketlerin seçim ittifakı yapmaları da belirli koşullarda olabilir. İlkesel planda buna kimsenin bir diyeceği olamaz. Ama bu türden bir seçim ittifakının ilkeleri vardır. İki ayrı politik çizgi seçimler ve seçimlerde izlenecek politika üzerinde ortak görüşlere varırlar, birleşilen görüşlerin propagandasını birlikte yaparlar. Böylece ayrılık yolunda değil, birlik yolunda adımlar atılmış olur.

Türkiye İşçi Partisi'nin TSİP'i birleşmeye çağırmasından sonra "Parti" ve "birlik" anlayışında yeniden 1974'e çarkeden TSİP Merkez yönetimi, baştan beri izleyemediği ilkesiz ve makyavelist politikayı seçimlerde en ileri noktaya vardırdı. Şimdi TSİP Doğu ve Güneydoğu'nun birçok ilinde seçime katılıyor, ama seçim çalışması yapmıyor. TSİP listesinde yer alan adaylar ve benimsedikleri politik çizgi, TSİP'den bağımsız kendi başına seçim propagandasını yürütüyor. TSİP ne yapıyor? Sadece oturup bekliyor. Yaptıkları pazarlık sonucu kendi politik görüşlerinin propagandasını sürdüren adayların toparlayacağı oyları bekliyor. Beklerken de, bütün haberleri en az bir gün sonra veren günlük hale getirilmiş Gerçek dergisinde yapılmayan toplantıların listelerini yayınlıyor.

İlkesiz birliklerden, aşiret ilişkilerinden sağlanacak oyların sosyalizme de, kendilerine de bir hayrı dokunmayacağını her halde bilmeleri gerekir. Bile bile bu yanlışın neden yapıyorlar sorusunun cevabı, burjuvazinin solu sıkıştırmak istediği "sol içinde mücadele" alanına baştan ve gönüllü olarak teslim olmalarında yatıyor.

İşçi sınıfının en yoğun olduğu İstanbul'da TSİP yok. Hiçbir çalışma yapmıyor. İstanbul'da başka yanlışlar cirit atıyor.

27 Eylül tarihli Politika Gazetesi'nin arka sayfasında bir haber-röportaj yer aldı. Bakiye Beria Onger için açılan kampanyaya bir genç kız çeyizini satarak katılmış. Doğrusu özerili bir davranış. Bu genç kızla Politika muhabiri konuşuyor:

"İlk defa mı oy kullanıyorsunuzuz?"

"Hayır. Bu ikinci."

"Önceki seçimlerde kime oy verdiniz?"

"Cumhuriyet Halk Partisi'ne."

"Neden?"

"Çünkü düşünce özgürlüğüne en geniş olanaklar tanınacak vadedi vardı orta yerde. Herkes gibi benim de inanmış olmam tuhaf mı?"

Tuhaf değil elbette. Bu genç kız gibi birçok insanın da buna inanması

tuhaf değil. Tuhaf olan işçi sınıfının öncü politik örgütü olma iddiasında olanların inanması. 1977 Haziran seçimlerinde işçi sınıfının "bağımsız" politikasını reddedip CHP kuyrukçuluğunun şampiyonluğunu yapanlar bu genç kıza bir soru daha sormalıydılar. "Sizi buna inandıranlar arasında bu bağımsız — ama tarafsız değil — aday hanım da yok muydu?" diye.

TSİP'in Doğu ve Güneydoğu illerindeki ilkesiz politikası, İstanbul'da başkaları tarafından yürütülüyor. Bağımsız — ama tarafsız değil — adaylar da birlik ticaretinden geri durmuyorlar. Bağımsız adaylar birbiri ardına "birlik çağrıları" yayınlıyorlar. Bağımsız aday Bakiye Onger de, TİP, TSİP ve öteki bağımsız adaylara eylem birliği çağrısı yaptı. Sıkıyönetim Komutanlığı'nın seçim çalışmalarını kısıtlayan anti-demokratik bildirisi hakkında Danıştay'da birlikte dava açılması da birlikte yapılacak eylemler arasında öneriliyordu. Ancak bu ve öteki önerileri görüşmek üzere partileri ve bağımsız adayları toplanmaya çağırdığı günden bir gün önceki Politika gazetesi, Onger'in avukatlarını Sıkıyönetim Komutanlığı'nın kararı hakkında dava açtığını yazdı. Bakiye Onger'in avukatları, kendisinden habersiz dava açmayacaklarına göre, toplantıda ne görüşülecekti? Bu, solda nesnel olarak varolan bazı olumsuzlukların, onları gerçekten ortadan kaldırmaya yönelmek yerine, tam tersine politik prim toplamının ve dar çıkarlar sağlamanın bir aracı olarak veri alındığının bir kanıtıydı.

Gene 27 Eylül tarihli Politika da Oya Baydar yazdı: "Hemen her yerde, bağımsız, TİP'li, TSİP'li, ilerici CHP'li, Kürt demokratik ilerici adaylar vardır ve oylar bunlara yöneltilir."

Bağımsız adayı destekleyenler de Baydar'ın yazdıklarını epeyce zandanır tekrarlayıp duruyorlar. Seçimlere ilişkin açık ve somut bir politika adına söylenen bu. Seçimlere ilişkin politik tutum almamaktan, yandaşlarına somut hedef göstermemekten çok az bir farkı var. Ne yapılacak şimdi? TİP ve TSİP her yerde aday gösterdiler. Kime oy verileceği nasıl tesbit edilecek? Listelerde yer alan adayların nitelikleri mi araştırılacak. Sonra "Kürt demokratik ilerici adaylar" nerededir?

Kitlelere politik hedefler böyle gösterilmez. Politik hedefler en geniş kitlelerin anlayabileceği kadar açık seçik olmak zorundadır. Açıklık hem kitlelerin kavramasını kolaylaştırır, hem de hedef doğru ise onu belirleyen politik hareketi güveni artırır.

Kulağını ensesinden gösteren, politik hedef diye genel ve soyut formülasyonlar yapanlar temel ideolojilerindeki yanlışın yanında iki nedenle bu yolu seçiyorlar. Birincisi bugüne kadar izledikleri yanlış politikayı açıkça reddedip, dar grupçu hesapları aşamamalarından geliyor. İkincisi ise daha küçük hesaplara dayanıyor. Karşılıklı pazarlıklara, ilkesiz anlaşmalara olanak bırakmak.

Bu politikaların sahiplerine ne getireceğini bir yana bırakalım. Ama sosyalist harekete zarar verdiği, her zaman ve titizlikle korunması gereken bilimsel sosyalist ilkeleri tahrip ettiğinin altını çizelim. İzlenen politikalar, kullanılan yöntemler sahiplerine kısa vadeli bazı çıkarlar sağlayabilir. Ama sonunda ilkesizlik, birlik yerine pazarlıkçılık sahipleriyle birlikte işçi sınıfı hareketinin dışına atılır.

Sosyalist hareketin birliği de, demokratik güçlerin birliği de işçi sınıfının politik hareketinin gündemindeki önemli yerini koruyor. Bilimsel sosyalist partiler, işçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesi sürecinin, eninde sonunda, doğru politik çizginin tekleşmesi ve sınıf hareketinin bütününe yönlendirilecek etkinlik düzeyine yükseltilmesi biçiminde gerçekleşeceğini bilirler. Onun için de dar grup çıkarları yerine, sınıfın bütünsel çıkarlarını her zaman önde tutarlar.

14 Ekim seçimleri Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri için elbette önemli. Bu önem üzerinde Yürüyüş'de uzun uzun duruldu. Tekrarlamaya gerek yok. Ama bu önemli, Türkiye sosyalist hareketinin tüm sorunları üzerinde belirleyici sayma noktasına da götürmemek gerekiyor. Bu noktaya götürülünce kimileri için her yolu meşru görmek sonucunu doğuruyor. Yapılan yanlışlar yalnızca seçim döneminde yaşanan yanlışlar olmaktan çıkıyor ve seçimlerin sonrasına kalacak olumsuzluklar yaratıyor.

Seçimler, olumsuzluklar üzerine kurulu bir politik eksene oturtulmak ve özel, yepyeni politikalar tesbit edilmek yerine, bilimsel sosyalist politikanın uygulanacağı bir platform olarak görülebilseydi, seçimlerin olumsuzlukların geliştiği bir süreç olmaması mümkündü. Bunu yapabilselerdi, olumsuzlukları geliştirenlerin kendileri için de daha yararlı olurdu.

MHP'nin içsavaş provası

- * TIP Genel Sekreteri Sargın, Adana Emniyet Müdürü'nün katledilmesinin arkasında da kontrgerilla ile içiçe geçmiş MHP yetkililerinin olduğunu belirtti. Sargın, Emniyet Müdürü'nün Ceyhan Can ile Fikret Ünsal'ın katillerinin belirlenmesini sağladığına da dikkati çekti.
- * Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, 20 Eylül tarihli Hergün gazetesinde Sadı Somuncuoğlu tarafından "ülkücülerin öldürülmesinin sorumlusu" olarak hedef gösterilmişti.

"Son bir haftada 51 TIP üyesi gözaltına alındı"

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Gündüz Mutluay geçen Perşembe günü verdiği demeçte gerici-faşist saldırıların ve sıkıyönetim ile idari makamların engellemelerinin emekçi halkın Çark Başak'lı bayrak altında toplanmasını engelleyemeyeceğini söyledi. Emperyalizmin hizmetindeki maocularla bazı sözde solcu grupların da Türkiye İşçi Partisi'ne saldırılarda faşistlerden geri kalmadığını kaydeden Mutluay şöyle dedi:

"Ne gerici-faşist saldırılar, ne de sıkıyönetim ve idari makamların engellemeleri işçilerin, köylülerin, emekçi halkın Türkiye İşçi Partisi'nin Çark Başak'lı bayrağı altında toplanmalarını durduramayacaktır."

"Son bir hafta içinde İstanbul, Mardin, Kars ve Aydın illerinde 53 Türkiye İşçi Partili gözaltına alındı. "Gerici, faşist saldırıların ve bu saldırılarda yaralanan arkadaşlarımızın sayısı yüzleri aştı."

"Emperyalizmin ve büyük sermayenin hizmetindeki maocu hainler ve bazı sözde solcu gruplar da Türkiye İşçi Partisi'ne saldırıda faşist çetelerden geri kalmıyorlar."

Gündüz Mutluay demecini şöyle sürdürdü:

"Bütün bu saldırılar püskürtülüyor. Türkiye İşçi Partisi kurtuluş yolunda, sosyalizme doğru yürüyor."

"Türkiye İşçi Partisi yıllardır faşizme ve gericiliğe karşı amansız bir mücadeleyi sürdürüyor. Sömürücülerin, halk düşmanlarının yüreklerine korku salıyor."

"Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfının, yoksul köylülerin ve emekçi halk kitlelerinin her türlü sömürü ve baskıdan kurtulması için, sosyalizm için mücadele ediyor."

"Türkiye İşçi Partisi mutlaka zafere ulaşacak. Hiçbir saldırı bizi durduramayacak. Çünkü Türkiye İşçi Partisi'nin gücü işçi sınıfının, köy emekçilerinin, tüm emekçi halkın gücüdür. Halkın örgütlü gücü yenilmezdir."

Tüm ülke düzeyinde faşist terör, yeniden büyük boyutlara doğru tırmanmaya başladı. Bu tırmanışın son adımı, geçtiğimiz Cuma günü Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un uzun namlulu silahlarla taranarak katledilmesi ve yine aynı gün CHP'nin Urfa Belediye Başkanı'nın ağır yaralanması. Bitlis Belediye Başkanı'nın ise evine bomba atılması oldu.

Faşist terörün bu ölçüde tırmanması, çimlerine doğru ülkede bir iç savaş havası yaratma planlarının doğrudan bir sonucuydu. MHP elebашları son günlerdeki bütün çıkışlarını, ülkede seçim güvenliğinin kalmadığını kanıtlamaya, faşist çetelerin silahlanarak 14 Ekim günü harekete geçmek üzere hazırlandığı tehdidini savunmaya yöneldi. MHP organı Hergün'ün birbiri ardısıra yayınlanan manşetleri şöyleydi:

"Huzur içinde seçim tehlikeye giriyor!"

"Yurttaşları koruyun, aksi halde onlar kendilerini koruyacaktır!"

"Komünistler bir iç savaş peşinde!"

Cevat Yurdakul'un öldürüldüğü günün tarihini taşıyan Hergün'ün başyazısı ise şöyle sona eriyordu:

"Düşmanın niyetini ve gayesini bilerek şartların gerektirdiği uyanıklık içinde olmak, şartların gerektirdiği tedbirleri almak ve her türlü gelişmeye karşı hazırlıklı olmak zorundayız. Hiçbir şey bizim için sürpriz değildir!"

Bütün bunlar, faşist çeteler için verilen "iç savaş provasına hazır ol!" talimatından başka anlam taşımıyordu. Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'u faşist çetelere hedef gösteren, Doğan Öz'ün katillerine hedef gösterdiği daha bir ay önce mahkemece tescil edilmiş olan Somuncuoğlu'ndan başkası değildi. Somuncuoğlu, 20 Eylül tarihli Hergün gazetesinde yayınlanan demecinde, Adana Yapı Meslek Lisesi lojmanlarında öldürülen ve "ülkücü" olarak tanıtılan öğretmenler için şöyle diyordu:

"... Tek sorumlusu Ecevit iktidarı ve bu iktidarın yitir ettiği vahi ve Emniyet Müdürüdür."

Adana Emniyet Müdürü'nün öldürülmesi üzerine TIP Genel Sekreteri Nihat Sargın da Cuma günü bir demeç vererek, bu cinayetin de arkasında kontrgerilla ile içiçe geçmiş MHP yetkililerinin olduğunu belirtti. Sargın, olayın, "faşist saldırıların ulaştığı boyutları göstermesi bakımından en kör gözleri bile açacak nitelikte" olduğunu belirtmek şöyle dedi:

"Son günlerde Adana'da Par-

Urfa Belediye Başkanı Feridun Yazar

Bitlis Belediye Başkanı Mustafa Geylani

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul

MHP Genel Sekreteri Nihat Sargın

timiz kurucularından Avukat Ceyhan Can'ın yazıhanesinde öldürülmesinden başlayarak profe-

sör Fikret Ünsal'ın kurşunlanmasıyla devam eden cinayet zincirinin son halkasını teşkil eden

bu cinayet de, kuşku olmasın ki, aynı kirli ellerin marifetidir ve arkasındakiler de gene kuşku olmasın ki, kontrgerilla ile içiçe geçmiş MHP yetkilileridir.

"Emniyet Müdürü de kurbanlar listesine alınmıştır. Çünkü onun müdürlüğü arasında faşist odakların planları bozulmaya başlamıştı."

Sargın demecini şöyle sürdürdü:

"Profesör Ünsal'ın öldürülmesinden önce Çukurova Üniversitesi'nin birçok profesörüne THKP(C) imzalı bir tehdit mektubu gönderildiğinin açıklandığı hatırladılar. Gerçek saldırıların tarafından yazılmış olması kuvvetle olası bu dizmece mektup-tan sonra tanınmış, sevilmiş bir eski asker olan profesörün öldürülmesi kolaylıkla sol üzerine yığılabilecekti. Nitekim cinayetin hemen sonrasında yapılan kimi resmi beyanlar bunun ilk işaretlerini vermekteydi. Ancak Emniyet Müdürü, derhal yaptığı araştırma ile görgü tanıklarına dayanarak katilin kimliğini aynı gün içinde açıklaması, bir gün önce arkadaşımıza saldıran faşist katillerin aynı kişiler olduğunu göstermiş ve böylece oynanmak istenen oyunu bozmuştu."

Sargın demecini şöyle tamamladı:

"Faşist cinayet çeteleri, bu kanlı saldırılar ile aynı zamanda, kendilerini kimsenin durduramayacağını futursuzca ortaya koymak istemişlerdir."

"Bu böyle daha ne kadar devam edecektir?"

"CHP yönetimi, daha 1973 llerde ilk kez iktidarda olduğu zaman 12 Mart işkencilerine ve yaptıklarına bir sünger çekmesiyle, o günden bu yana devletin çeşitli kurumlarında devlet içinde devlet olarak yaşamını sürdüren kontrgerilla ve yasal görünümü örgütleri MHP ve yan kuruluşlarını, sadece seçim zamanlarında oy hesaplarına hatırlamasıyla suçluluğa kendisi de ortak olmuş durumdadır."

gündemin başında

Seçimden korkanlar

Son günlerde yeniden hızlı bir tırmanışa geçen terör olaylarının hedefini kavrayabilmek için önce Faruk Sükan'ın hükümetten istifa dilekçesinin bir bölümüne göz atalım.

Mevcut hükümetle hangi tedbir alınır alınsa alınsın vatandaşların korkusuzca ve can güvenliği içinde sandık başına götürmenin, yani tam manasıyla seçim güvenliğini sağlamanın mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır. Böylesine bir istikrarlı ortamı içerisinde büyük ölçüde otoritesi sarsılmış bir hükümetle demokratik rejime hayatıyet veren sandık başına gitmenin devlet ve ülke için telafisi güç sonuçlar doğuracağı endişeleri haklı olarak görülmektedir. Devlet ve rejim için çok tehlikeli olayların meydana gelmesi ihtimali gelmemesi ihtimalinden daha kuvvetlidir."

Sükan'ın, hükümeti seçimlere de beklemeden istifa etmeye çağırın bu sözleri, gerçekte 14 Ekim öncesinde ya da sonrasındaki açık baskıcı bir rejime geçiş hedefleyen güçlerin seçtiği taktiği ortaya koymaktadır.

Bu taktik, seçim gününe doğru faşist terörü büyük boyutlara tırmandırarak seçim güvenliğini ortadan kalktırdığını kanıtlamak, seçim gününde de tüm yurdu bir terör havasının kaplanmasını sağlamaktır.

Bu taktiğin birinci hedefi, 14 Ekim'de sandık başına giderek oylarıyla başta MHP olmak üzere gerici-faşist partilerden hesap sormaya hazırlanan milyonlarca seçmene korku salarak bu sonucu önlemektir. Seçimlere katılma oranının büyük ölçüde düşmesi sağlanarak, bir yandan gerici-faşist partilerin yenilgisi gizlenmeye, diğer yandan da "partiler üstü rejim" formüllerine itibar kazandırmaya çalışılmaktadır.

Türkiye'yi seçimlere bir terör ortamı içinde sokma planlarının ikinci hedefi, seçimlerden hemen sonra hükümetin çekilmesinin ya da düşürülmesinin koşullarını yaratmaktır. Önümüzdeki günlerde tırmandırılacak olan faşist terör, 14 Ekim'in ertesinde demokratik hak ve özgürlüklerisınuna kadar kısıtlamaya yönelik baskıcı önlemleri dayatmanın ilk gerekçesi olarak elde tutulacaktır. CHP seçimlerden sonra da iktidarda kalmamın olanaklarını bulabilirse, faşist güçlerin seçim terörü, bugünkünden daha baskıcı önlemleri bu kez Ecevit'i bir hükümete dayatmanın aracı işlevini görecektir.

Faşist terörün son günlerdeki olağanüstü tırmanışında, faşist yuvaların, silahlı çetelerine aşıladıkları "14 Ekim'den sonra yeni bir iktidar" umudunun da önemli bir payı vardır. Faşist cinayetlerin arkasındaki odaklar için, içine girdikleri suç batağından kurtulmanın, bu batağı daha da derinleştirmekten ve ülkeyi bir iç savaş ortamına sürüklemeye çalışmaktan başka çıkar yol kalmamıştır.

Faşist güçlerin 14 Ekim seçimlerine yönelik bu hesaplamalara bozulmalıdır. 14 Ekim seçimlerinin seçimden korkan faşist odaklara karşı işçi sınıfının ve tüm demokratik güçlerin vereceği güçlü bir ders olarak kullanabilmenin tek yolu, seçim günü mutlaka sandık başında olmak ve tüm emekçilerin oylarını işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin birleştirmektir.

• mehmet aközer

Katliamın arkasında MHP

• Bahçelievler katliamının, aralarında eski Büyük Ölkü Derneği Başkanı ile Doğan Öz'ün idam hükümlüsü katilinin de bulunduğu faillerinin duruşmasına devam edildi.

• Duruşmada İbrahim Çiftçi'nin avukatı olarak, bir süre önce Mamak tutukevine silahla girerken yakalanan, 1971 döneminde MIT ajanlığı açığa çıkmış bulunan Can Özbay üzerine alındı.

Ankara'da 8-9 Ekim 1978 Gecesi yedi Türkiye İşçi Partili'nin hunharca öldürülmesiyle sonuçlanan faşist katliamın faillerinin duruşmasına geçtiğimiz Perşembe günü Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nde devam edildi. Bir önceki duruşmada dinlenmesinde karar verilen davanın kamu tanıklarından bazıların ifadesine baş vurulan duruşmada, faşist katillerin avukatlanınca yapılan tahliye istemi reddedildi. Bahçelievler katliamının faillerini savunmak üzere yine MHP yanlısı avukatlardan Aydemir İdikut, Münir Tüfekçibaş, Balıkcı Öztürk, Yalçın İnkilil görev aldı.

Öte yandan Doğan Öz'ün de katili olarak bir süre önce idam cezasına mahkum edilmiş olan İbrahim Çiftçi'nin avukatlığını ikinci duruşmada Can Özbay'ın üzerine alması dikkati çekti. Can Özbay geçtiğimiz Temmuz ayında MHP yanlısı tutuklularla görüşmek üzere Mamak tutukevine girenken üzerinde tabanca ile yakalanmış, hakkında soruşturma açılmıştı. Can Özbay'ın, 12 Mart döneminde MIT ajanı olarak görev yaptığına açığa çıktığı basında belirtilmiş, ayrıca 12 Mart'tan önce de Ankara'da Hukuk Fakültesi'nde Ülkü Ocakları Başkanlığı yaptığı belirtilmişti. Can Özbay, duruşmada avukat olarak yaptığı konuşmada, yine katliam faillerinin ifadelerinin zorla alındığını kanıtlamaya çalışarak, Pol-Der'i polislerden birkaç "sapık" olarak söz etti ve konuşmasını Pol-Der'e sızdırma üzerine dayandırdı.

Duruşmanın yapıldığı gün sözde dinleyici olarak mahkeme önüne gelmiş bulunan MHP yanlısı bir grup da, mahkeme binasının faşist çetelerin işgalindeki bir bölgede bulunmasından yararlanarak terör estirmeye yelten-di. Bahçelievler katliamında öldürülen Türkiye İşçi Partililerin

yakınları ve arkadaşları olarak duruşmaya gelenlerin mahkeme salonuna girmesini önce polis yardımıyla önlemeye çalışan MHP'li faşistler, bunu başaramayınca çevre bölgelerden de çok sayıda MHP'liyi mahkeme önüne yığmaya başladılar. Silahlı olduğu anlaşılan faşist grubun mahkeme önündeki yığılmasını başından sonuna kadar hiç bir önlem almadan izleyen polis ve jandarma ise ancak faşistlerin saldırı girişimlerinin başansızlığı uğratılmasından sonra araya girdi.

Mahkeme önündekiler üzerinde polis tarafından yapılan arama sırasında da MHP'lilerden bazıların oradan uzaklaştığı, arama tamamlandıktan sonra yeniden döndüğü gözden kaçmıyordu. Yanlarında silah, sopa, boğma zinciri gibi aletler bulunduran faşistlerin mahkeme önündeki kuyruğu yeniden sarma girişimi de yine başansızlığı uğratıldı. Bütün bu olaylar sırasında jandarma ve polis tarafından hâlâ ciddi bir önlem alınmadığı görülmüştü. Sözümona aramadan geçirilen faşistlerin, yanlarındaki boğma zincirlerini göstererek tehditler savurmaları, "Helal olsun İbrahim Çiftçi'ye, komünist gördü mü yere yatıp ağzına kurşunu boşaltıyor" türünden hezeyanları, güvenlik görevlilerince seyirci gibi izleniyordular. Yüzü aşkın faşistin bulunduğu olay yerinden jandarma nihayet 2 kişiyi alarak uzaklaştı.

Bahçelievler katliamının duruşma salonunun önünde meydana gelen bu olaylar da, katliamın arkasında hangi güçlerin, hangi odağın bulunduğunu kanıtlamaktadır. Bu güçler, hükümetin kararsız, emniyet yetkililerinin seyrirci tutumundan cesaret alarak fütursızca saldırıların sürdüremektedirler. Ama daha fazla sürdürmeye fırsat bulamayacaklardır. Hepsinden teker teker hesap sorulacaktır.

Eli kanlı MHP'ye dur !

İşçi sınıfının partisi 14 Ekim seçimlerinin işçi sınıfı ve emekçi kitleler açısından canalıcı hedefini, eli kanlı MHP'ye dur denilmesi ve demokrasi güçlerinin faşist hareketin karanlık emellerinin karşısına dikilmesi olarak belirledi. Bu hedef hükümet olduktan bu yana ilk kez CHP'nin de birinci derecedeki propaganda hedefi haline geldi. CHP, MHP'nin faşist bir parti olduğunu ve faşizmin iktidar olamayacağını sürekli öne çıkaran bir kampanya yürütüyor. MHP'nin faşist niteliğini ve terörün ve cinayetlerin sorumlusunun MHP olduğunu kanıtlayan belgeler CHP eliyle bir bir ortaya çıkıyor.

CHP'nin resmi yayın organı "CHP'den haberler" dergisinde yeralan ve MHP'nin Alman neofaşist partisi NPD ile ilişkilerini açıklayan belgeden sonra, MHP'nin Almanya'daki faaliyetleri ve bu faaliyetlerin tamamıyla MHP Genel Merkezi'nden Türkiye'nin direktifleri doğrultusunda yönetildiği geçtiğimiz hafta boyunca bir dizi belgeyle açıklanmıştı.

Yayınlanan belgelerden anlaşıldığı üzere, MHP'nin 1976 yılında kapattığı söylediği Almanya örgütleri bu tarihten sonra da faaliyetlerini sürdürmüştür. Türkiye'nin "MHP Almanya Yürütme Kurulu Başkanlığı'na" yolladığı bir genelgede, NPD ile MHP arasında kurulan ilişkilerin yararlanılması ve "parti çalışmalarının dernekler yasası muvacehesindeymiş gibi yürütülmesi" isteniyor.

Türkiye'nin örgüte yolladığı bir genelgeyle de partinin gizli çalışmalarını içinde "ülküci" faşistlere görev verildiği anlaşılmıştır. Ayrıca, Almanya'daki MHP'li faşistlerin "21 Mart 1977 tarihli Genel Merkez'in talimat ve istemlerine uyarak hareket etmeleri gereklidir" deniyor.

MHP'nin, dernekler yasası güvenceleri altında gizli parti çalışmalarını yürütmek için de toplam 62 örgüt kurduğunu belirlenmiş durumda. Gene Al-

man Anayasayı Koruma Örgütü'nün 1978 yılı raporunda, MHP yanlısı derneklerin 100'e yakın olduğu belirtiliyor.

MHP'nin yurtdışındaki suçlarının yanı sıra, Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan "Ferhat Tüysüz dosyası"nda, bu azınlık MHP binalarında MHP yöneticilerinden yardım gördüğünü söyledikten sonra aynen şunları diyor: "MHP paramız bittince 300-500 lira harçlık veriyordu. Bu paralarla da Ülkü Ocaklarından daha doğrusu Ülkücü gençlik derneklerinden kutusu 275 liraya mermi alıyorduk. MHP teşkilatı bugüne kadar hiçbir türlü para taleplerimizi geri çevirmedi."

Uluslararası Af Örgütü'nün yayınladığı bir raporda da, MHP'li katil Cengiz Ayhan'ın "Tek lider Türkiye" diyen bildiriler dağıttığı bildirildi...

MHP'nin ülkemizdeki cinayet ve terör olaylarının suçlusu olduğu ve terörün MHP tarafından planlı bir biçimde yürütüldüğünü kanıtlayan bu belgeler MHP'nin kapatılması için "aranıp da bulunamayan" belgelerdir. CHP artık kamuoyuna açıklamalar yapmakla yetinmemek, bu belgelerin gereğini yerine getirmek zorundadır.

Bu belgelerin CHP'nin elinde uzun bir süreden beri bulunduğu ve bugün seçimlere yönelik olarak ortaya çıkarıldığı da güçlü bir olasılıktır. Sürekli üzerinde durulan bir sorun vardır: CHP'nin MHP'nin içyüzünü açığa vurma kampanyası, yalnızca seçimlere yönelik bir hesap olarak kalabilir ve seçim sonrasında CHP eski kayıtsız tutumunu sürdürebilir. Yani MHP, CHP için oylan kendinde toplamının aracı olarak kullanılan bir "umacı" olarak kalabilir ve bu da MHP'nin bir kez daha yakasını kurtarmasına yol açabilir. Bunun tam tersini yaparak, MHP'nin üzerine kararlıca gitmek, CHP'nin başlattığı olumlu girişimleri tamamlayacaktır. İlerici-demokratik güçlerin istemleri

Türkiye'li ilerici dernekler MHP'yi Almanya'dan kovacak

"CHP faşizme karşı mücadeleyi yine seçim zamanı hatırladı"

CHP yönetiminin faşist güçler karşısındaki bugüne kadarki teslimiyet politikasını unutturabilmek için, seçimler yaklaşıkça, MHP'ye ve yan kuruluşlarına karşı emekçi halkın talepleri yanında gözükmeye başasına girmesi üzerine Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkgöz bir demec verdi. Açıkgöz'ün geçtiğimiz Çarşamba günü yayınlanan demecinde, emekçilerin verdikleri oyları, sınıf düşmanlarının hizmetine koymasını istemedikleri belirtilerek, bunun için 14 Ekim'in bir fırsat olduğu vurgulandı. Açıkgöz demecinde şöyle dedi:

"Faşizme karşı mücadeleyi

ve emekçileri sadece seçim zamanı hatırlayan CHP yönetimi önce iktidar döneminin hesabını vermek zorundadır.

"CHP yönetiminin emekçilerden yana görüntü, onların oylarını aldıktan sonra tekeli büyük sermaye ve emperyalizme hizmet etme politikası artık iflas etmiştir.

"Emekçiler verdikleri oyun, sınıf düşmanlarının hizmetine koymasını artık istemiyorlar. "Bunu 14 Ekim'de Türkiye İşçi Partisi etrafında birleşerek göstereceklerdir. 14 Ekim bir fırsattır.

"Emekçiler!

Eli kanlı MHP'nin karanlık emellerine havır demek için;

Faşist MHP'ye kanat veren AP gericiğine ve morrissonculuğa hayır demek için;

İktidar olunca emperyalizm ve tekeld büyük sermayenin hizmetine koşan CHP'ye ders vermek için 14 Ekim'de sandık başına gidelim.

Gericiliğe, faşizme, sömürüye boyun eğmeyeceğimizi göstermek için Çark Başak'a evet diyelim.

Sahte umutların karşısında örgütlü sınıfsal gücümüzü dikkelim.

14 Ekim'de Türkiye İşçi Partisi'ne "evet" diyerek Çark Başak'lı sosyalizm bayrağını daha da yükseltelim."

TİP MYK: Faşist boyunduruğu kırmak için birleşelim

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu 22-23 Eylül tarihlerinde yaptığı toplantı sonunda bir bildiri yayınladı. Bildiride ülkedeki genel durum değerlendirilerek 14 Ekim seçimlerinin önemi üzerinde duruldu. Bildirinin giriş bölümünde şöyle dendi:

"Tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahipleri ortaklığı içinde yaşadığımız ve giderek ağırlaşan bunalımın yükünü işçi, köylü ve emekçi halk kitlelerine daha çok yıkacak hesaplar yapıyor, oyunlar düzenliyor. Bunun için AET'ye tam üye olmayı, emperyalist sermayeye ülke kapılarını ardına kadar açmayı, emperyalist finans kuruluşu IMF'nin dayattığı biçimde Kamu İktisadi Teşekküllerini tasfiye ederek ülkemizi emperyalist sermayenin tam bir kontrolü altına sokmayı amaçlıyor. ABD emperyalizminin Ortadoğu'da kaybettiği mevzileri, ülkemizin açık bir saldırı üssü haline getirilmesiyle gidermeyi planlıyor.

"Tekelci büyük sermaye bu amacına ulaşabilmek için faşist saldırı ve terörü turandıyor. Böylece faşist terör bir yandan işçi ve emekçi kitlelerin yükselen mücadelesini dağıtmak, bastırmak ve sindirmenin bir aracı olarak kullanılıyor, diğer yandan da, esasen kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri bütünüyle ortadan kaldırmayı gerekçesi yapılmak isteniyor.

"Aynı şekilde, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde öteden beri sürdüren ırkçı, gövnen milliyetçi ve asimilasyon politikalarına karşı mücadele eden emekçi, halk kitleleri üzerine yeni baskılar getiriliyor. Yeni oyunlar tezgahlanıyor. Bu baskı ve oyunlarla demokratik hak ve özgürlüklerimizin yok edilmesi için kullanılmaya yelteniyorlar.

"30 Ağustos'ta Cumhurbaşkanı ve Genel Kumay Başkanı'nın demeçleri, Devlet Bakanı Faruk Sükan'ın istifasıyla bu istifanın gerekçesi, tekelci büyük sermayenin amacına ulaşabilmek uğraşlarının en somut göstergelerindendir."

TİP MYK'nun bildirisinde daha sonra tekelci sermaye örgütlerinin girişimlerine değinilerek şöyle dendi:

"CHP'nin de içinde bulunduğu Anayasa'yı yeniden değiştirme çabaları, son günlerde ülkemize doluşan CIA ajanlarının büyük sermaye çevreleriyle birlikte İstanbul'da düzenlenen toplantılarda ekonomi ve politikaya yön verme telkin ve baskıları da aynı girişim ve saldırıların başka halklarıdır.

"Tekelci, büyük sermayenin örgütlü olan sanayi ve ticaret odalarının borsalar birliğinin, Hür Teşebbüs Konseyi'nin ve bunların en güçlülerinin örgütlü olan TUSİAD'ın bu yöndeki eylemleri de amaçlarını açık seçik göstermektedir.

"Tekelci, büyük sermayenin örgütleri ve onlarla ağız birliği edenler, sırtı esasına göre örgütlenmeyi ortadan kaldırmak istediklerini açıkça belirtmeye başlamışlar. Çeçimşte denedikleri ama işçi ve emekçi halkımız tarafından boşa çıkarılan 12 Mart benzeri faşist rejimlere özeniyorlar."

TİP MYK bildirisinin 14 Ekim seçimlerine ilişkin bölümünde ise şöyle dendi:

"İşçi sınıfımız ve emekçi halk kitleleri kazanımlarının geri alınmasında kesinlikle müsaade etmeyeceklerdir. Her hal ve koşulda görev başında olan Partimiz Türkiye İşçi Partisi, bu tür girişimlere karşı sonuna kadar mücadele

de ve bunları boşa çıkarmakta kararlıdır.

"Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu, başta işçi sınıfımız olmak üzere, yoksul köylüler ve tüm emekçi halk kitlelerini kendilerine vurulmak istenen faşist boyunduruğu kırmak için güçlerini birleştirmeye ve mücadelelerini yükseltmeye çağırmaktadır.

"14 Ekim seçimleri, seçim sonrası mücadelemizin geliştirilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu seçimler büyük sermaye sultasına karşı çıkışımızın bir ifadesi ve güçlerimizin toplamanın bir ön adımı olarak değerlendirilmelidir.

"Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu, bilimsel sosyalizme ters kimi sol grupların 'seçimleri boykot etme' girişimlerinin, kitleleri politik mücadeleden geri çekerek burjuvaziye ve üstelikle onun en gerici, faşist özelemlerine ve örgütlerine hizmet anlamına geleceğini ısrarla belirtir.

"Unutulmamalıdır ki, seçimler politik mücadeleden önemli bir parçasıdır. Sandıktan çıkan oylar, kimileri sandığa gitmek istememesi bile onların da geleceğini belirlemede bir etken olmaktadır.

"Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu, işçileri, yoksul köylüleri ve tüm emekçileri, oylarını bu gidişe karşı Türkiye İşçi Partisi için kullanmaya, böylece mücadelemizi daha da geliştirip güçlendirmeye çağırır.

"Emperyalizm, büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin yarattığı bunalımın yükünü onların sırtına yıkmak için ileri!"

"Yaşasın bugün daha iyi bir yaşam, yarın yepyeni bir dünya için, sosyalizm için mücadelemiz!"

"Sosyalizmde sömürü özgürlüğü olmayacak"

Geçen hafta Pazar günü bir demec veren Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkgoz, Türkiye İşçi Partisi iktidarında sömürücü sınıfların egemenliklerinin, sömürü ve baskı düzenlerinin kökten yok edileceğini, sosyalizmde emekçi halkın sırtındaki bir avuç sermayedarı sömürü özgürlüğünün olmayacağını söyledi. Türkiye İşçi Partisi'nin sömürücü sınıfların saltanatına son verecek olan, bilinçli, kararlı, dövüşken kadrolara sahip sosyalist bir sınıf partisi olduğunu kaydeden Can Açıkgoz, işçi ve emekçi sınıfların Çark-Başaklı sosyalizm bayrağını öncülüğünde zafere mutlaka ulaşacağını söyledi. Can Açıkgoz şöyle dedi:

"Sömürücü sınıfların saltanatına son vermek için emekçilere bilimsel sosyalist bir sınıf partisi, bilinçli, kararlı, dövüşken kadrolara sahip örgütlü bir parti lazımdır.

"Böyle bir parti ülkemizde de vardır ve bu Türkiye İşçi Partisi'dir.

"Türkiye İşçi Partisi iktidarında, sömürücü sınıfların egemenlikleri, sömürü ve baskı düzenleri kökten yok edilecektir. Sosyalizmde, emekçi halkımızın sırtındaki bir avuç sermayedarı sömürü özgürlüğü olmayacaktır. Sınıfsal ve ulusal baskı son bulacaktır. Geniş emekçi yığınlar sosyalizmde gerçek özgürlüğe kavuşacaklardır.

"Türkiye İşçi Partisi'nin mücadelesi geçmiş ve bugün yürütmekte olduğu kararlı mücadelemiz ülkemizin aydınlık geleceğinin güvencesidir... Hiçbir baskı ve saldırı Türkiye İşçi Partilerini yıldıramamıştır, yıldıramaz. Türkiye İşçi Partisi, kendisini bağımsızlık, demokrasiye, sosyalizme adanmış, boyun eğmeyenlerin partisidir. Türkiye İşçi Partisi, işçilerin, köylülerin, tüm emekçilerin mücadelesinin örgütüdür.

"İşçiler, köylüler, ilerici aydınlar, gençler! Elimizde Çark-Başaklı sosyalizm bayrağı, zafere mutlaka ulaşacağız."

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın ANKA Ajansı'na verdiği bir demec önceki Pazar günü gazetelerde yer aldı. Boran demecinde işçi ve emekçi kitlelerin CHP iktidarının teslimiyet politikasına "evet" demeyeceğini belirterek TIP'in oylarının 14 Ekim seçimlerinde mutlaka artacağını vurguladı. CHP'nin ve seçime giren diğer sol parti ve bağımsızların beklentilerinin de TIP etrafında biçimlendiğini belirtti. Boran, "solun bölünmüşlüğü" hikayelerine sözde gerekçe kazandıran tutumları değerlendirdi. Boran bugünkü hükümet kalsa da düşse de seçimlerden sonra gidişin daha baskıcı bir yönetime doğrultulmuş olduğunu vurgulayarak, bu gidişin karşısında geniş emekçi kitleleri bulacağını belirtti. Boran'ın ANKA Ajansı'na verdiği demecin tam metni şöyle:

• 14 Ekim seçimleri öncesinde Türkiye'nin genel durumunu nasıl görüyorsunuz?

Hükümetin güttüğü politika bakımından genel göüş, emperyalizmin ve yerli ortağı büyük burjuvazinin ekonomik ve politik isteklerine tam bir teslimiyettir. IMF ile yapılan anlaşma ve uygulanan "ekonomik önlemler" bu teslimiyetin ekonomi alanındaki belirtileridir. Sılayönetimler, saldırı ve cinayet şebekelerinin kaynaklarına inilmemesi, yasalarda öngörülen anti-demokratik değişiklikler ve nihayet

Seçime doğru

Boran:

Seçimlerde oy vermek mücadelemizin parçasıdır

veto edilen kişilerin bu defa liste başlarına getirilmesi bunun göstergesidir. Yeni oyları kendine çekebileceğinden şüpheli olan CHP, bu ve benzeri yollarla oy kaybını önlemeye çalışıyor.

CHP'nin ve seçime giren diğer sol partilerin veya bağımsızların hedefleri ve beklentileri Türkiye İşçi Partisi etrafında biçimleniyor. Türkiye İşçi Partisi hareketinin ciddiyetinin ve gösterdiği gelişmenin herkes farkında; ama CHP herkesten fazla farkında. Seçim yasasında yapılmak istenen ve gerçekleştirilen değişikliklerle bu açıkça ortaya çıktı. Önce seçime girmek için şart koşulan tam örgütlü ii sayısı 23'e çıkarılmak istendi; maksat CHP'nin sundukları partilerin seçime girmelerini önlemektir. Ama TIP'in 23'ün çok üstünde ilde örgütlü olduğu anlaşıldı, TIP oylarına talip olacak başka sol partilerin de seçime girebilmeleri için örgütlü ii sayısı 15'de bırakıldı, üstelik eski yasaya göre iki aylık bir müddet ve olanak daha tanınarak. Diğerleri seçime böyle girebilsinler. Girdikten sonra da CHP'nin ve burjuvazinin istediği davranışlara yöndeldiler: kendilerini TIP ile yarışmaya, yarışabilmek için de O'nu suçlamaya kapıldılar. TSİP, seçimlerde "politik ticaret metası" haline getirdiği "solda birlik" konusunu TIP aleyhine kullanmaya, SDP de anti-komünizm ve anti-sovyetizm silahıyla Türkiye İşçi Partisi'ne saldırıya yeltenerek CHP'nin ve burjuvazinin değerlerine su taşımış, onların bilecek körükledikleri "solun bölünmüşlüğü" hikayelerine sözde gerekçe kazandırmış oluyorlar. Bağımsızların konumu ise daha da bir tuhaf. Hem kendi başlarına ayrı birer aday olarak ortaya çıkıyorlar, hem de solun birliğinden ve seçimlerde işbirliğinden söz ediyorlar. Aradaki bağlantıyı anlamak güç.

• Seçim sonrası muhtemel gelişmeler hakkında ne düşünüyorsunuz? Hükümetin geleceği, Anayasa ve seçim kanununda öngörülen değişiklikler vb. girişimler bakımından ne gibi olasılıklar vardır?

AP oylarında önemli bir artış, CHP'ninkilerde de önemli bir düşüş olursa transferler AP yönünde işleyebilir ve hükümet ya düşürülür veya çekilme durumunda kalabilir. Hükümet kalsa da düşse de seçimlerden sonra Anayasa ile diğer yasalarda değişiklikler yapılarak demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlandığı, daha baskıcı bir yönetimin oluşturulacağı beklenir. Yasalarda öngörülen değişiklikler ve getirilmek istenen "başkanlık sistemi" bu gidişin belirtileridir. Böyle bir gidişin geniş emekçi kitleleri ve ilerici, demokratik güçleri karşısında bulacağı açık-
tır.

Anayasa değişikliğinin gündeme getirilmesi aynı teslimiyetin politik alanda belirtileridir.

CHP iktidarı, halk kitlelerine ve ilerici güçlere pahalılık, işsizlik, yokluk ve yoksulluktan; demokratik özgürlükleri kısıtlama ve baskıdan başka bir şey getirmemiştir ve getirmeyeceği görülmektedir. Ne var ki Türkiye'nin işçi-emekçi kitleleri ve ilerici, sol güçleri bu teslimiyet politikasına "evet" demiyorlar ve demeyeceklerdir.

• Türkiye İşçi Partisi'nin 14 Ekim seçimlerinde hedeflerini açıklar mısınız? TIP'in seçim şansı nedir?

Parti'nin 14 Ekim seçimlerinde hedefi, Türkiye'nin çözümsüz olmadığı, çözümsüzlüğün bağını geri kapitalizmde yattığı, kuruluşumuzun sosyalizmde olduğu ve bunun için de emperyalizme, faşizme, kapitalizme karşı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini güçlendirmek ve genişletmek gerektiği ve seçimlerde oy vermenin bu mücadeleden ayrılmaz bir parçası olduğunu kitlelere götürebilmek ve bu mesajı oylara dönüştürebil-mektir.

Seçimlerde Partimiz oylarını mutlaka artıracaktır.

• Sağdaki partilerin tabanları, hedefleri ve seçimden beklentileri bakımından bir değerlendirme yapar mısınız?

MSP ile MHP'nin tabanları küçülüyor; bunların oy kaybına uğramaları beklenir. MSP kendi yandaşları için bile ciddi, inanılır bir parti olmadı. MHP'nin 1977 seçimlerindeki oy artışı ise, büyük ölçüde, iktidarı paylaşmasının nimet ve olanaklarından yararlanmanın sonucuydu; bunları kaybetmiş olmak ve gerçek yüzünün ortaya çıkması başlanması oylara yansıyacaktır. AP, oy sayısını mutlak rakam olarak artırabilir, ama bu artış oran olarak büyük olmayacaktır. CHP oy kaybına uğrayacaktır, ama seçimlerin bariz vasfı katılımın düşüklüğü olacaktır.

• CHP ile CHP'nin solunda seçime girecek partilerin, bağımsız olarak seçime katılan ya da seçimi boykot etme girişiminde kendini gösteren grupların hedefleri ve beklentileri bakımından değerlendirme yapar mısınız?

CHP'nin hedefinin eski oy durumunu korumaya yönelik olduğu görülmüyor. Bunun için de yine gözünü sol oylara dikiyor. Geçen seçimlerde "solcu" diye

Yasadışı baskılara geçit yok!

Seçim bölgelerinde Türkiye İşçi Partilerinin etkin çalışmalarını yasa dışı yollarla engelleme çabaları sürdürülüyor. Birçok yerde resmi makamların, polis ve faşistlerin TIP'in seçim çalışmalarını engelleme girişimlerini el ele yürüttükleri bildiriliyor. Maocu faşistler de TIP'in seçim çalışmalarını engellemek için ellerinden geleni yapıyorlar. Ancak tüm engelleme çabaları boşa çıkarılıyor ve TIP üyeleri seçim çalışmalarını kararlılıkla sürdürüyorlar.

İstanbul
Karaköy-Kolluk ve yetki belgeleri olmasına karşın

seçim bildirisi dağıtan iki TIP üyesi gözaltına alınarak saatlerce alınıldular. 1 Mayıs Alanı-Alanda seçim bildirisi dağıtan 13 TIP'li gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan bir kısmı iki gün sonra serbest bırakılırken, bir kısmı bala gözaltında tutuluyor.

Eminönü-Bildiri dağıtan 9 TIP'li gözaltına alındı ve iki gün tutulduktan sonra serbest bırakıldı. Üç partiye faşistler silahlı saldırı bulundular. Maocular bildiri dağıtımını engellemek için TIP'lilere saldırılar ancak başarılı olamadılar.

Fatih-Bildiri dağıtan iki

TIP üyesi gözaltına alındı ve iki gün içinde tutulduktan sonra serbest bırakıldı.

Bakırköy-Seçim bildirilerini dağıtan Türkiye İşçi Partisi üyesi 7 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Aynı gün bütün polis ekip otolarına yapılan telsiz bildirilerinde "Türkiye İşçi Partilerinin her yerde bildiri dağıttıkları" uyarısı (!) yapıldı. Ancak polis bu yasa dışı engelleme çabalarına karşın partilerin bildirileri dağıtımını engellemedi.

Kartal-Kaynarca'da seçim bildirilerini dağıtan 5 Türkiye İşçi Partisi üyesi gözaltına alındı, bir partinin fotoğrafçı dükkanına da bomba atıldı ve kurşunlandı. TIP'in Sapanbağları lokaline de faşistler tarafından bomba kondu. Ancak bomba konulduğunu bekçilerin görmesi üzerine faşistler kaçtı ve bomba etkisiz hale getirildi. Gazi Osman Paşa-Seçim bildirilerini dağıtan bir TIP üyesi polis tarafından gözaltına alındı. Ancak partililer bildiri dağıtımını sürdürdüler ve polis engelleme girişimleri başına ulaşamadı.

Pendik-Bir Genç Öncü üyesine faşistler saldırıda bulundular.

Anadolunun çeşitli kentlerinde de resmi makamların keyfi uygulamalarıyla yasadışı engellemeler sürdürülüyor. Kol bandı ve yetki belgesi taşımalarına karşın seçim bildirilerini dağıtan Türkiye İşçi Partililer gözaltına alınıyor ve 2-3 gün gözaltında tutuluyor.

Aydın

Germencik ilçesinde Türkiye İşçi Partisi'nin GÖREV gazetesini dağıtan TIP üyeleri polis tarafından alınarak karakola götürüldüler. Ancak Savcılık gazete suç unsuru bulunmadığını belirtince serbest bırakıldılar.

Antalya

Eimallı ilçesinde seçim bildirilerini dağıtan TIP üyeleri AP ve MHP'lilerin engelleme çabalarıyla karşılaştılar. Faşist partilere karşı toplu saldırı girişiminde bulundular. Kaymakam ve polis de faşistlerin saldırılarını önleyecekleri yerde parti üyelerini bildiri dağıtımını engellemeye çalıştılar.

Rize

Seçim bildirilerini dağıtan bir parti gözaltına alındı. Ancak partinin müdahalesi üzerine serbest bırakıldı. TIP üyeleri büyük bir kararlılıkla içinde bildiri dağıtımını sürdürdüler.

NOT...

Cinayet ve arka pencere

Milliyet gazetesi Genel Yayın Müdürü ve başyazarın Abdi İpekçi'yi öldürmekten sanık Mehmet Ali Ağca'nın "idam" talebiyle mahkemeye sevk edildiği bugünlere, Milliyet gazetesinin el değiştirdiği yolundaki haberlerin denk düşmesi ilginçtir. Bab-ı ali dehlizlerinden sızan bilgilere göre, TUSİAD üyesi Ercüment Karacan'ın, bir yıl daha gazetesinin sahibi "güzüknesi" kaydıyla, Milliyet, Koç grubundan (adı bizde mahfuz) bir iş adamı tarafından satın alınmıştır.

Bu gelişme, işlenen cinayetin bir yönüyle hedefe ulaştığını kanıtlamaktadır.

İpekçi'nin katledilmesiyle ilgili olarak YURUYUŞ'un 200. sayısında yayınlanan ilk "NOT" yazımızda bakın ne demiştik:

"Basının yakın yıllara kadar güvdesini saran liberal kuşak daraldı, ilerici görünümü bazı gazeteler için ve dıştan gelen baskılarla, açık görünümü gericiğe dönüştürüldü. Basın yelpazesinin en solu en çok CHP'nin ekonomik-politika renklerini taşıyan yayın politikasına baktık.

Bu arada geçtiğimiz Perşembe gecesi Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü ve başyazarı Abdi İpekçi'nin öldürülmesi olayının açıkladığı nesnel anlamın üzerinde de durmak gerek.

CHP'ye liberal yol göstericiliğine yönelen Milliyet yayın politikası, AP ve MHP'yi ağırlıklı karşıya almamakla birlikte görünürde bir ılımlılığı yansıtmaya çalışıyordu. Şimdi bu alana yönelen bir cinayet tezgahı, büyük sermaye ve arkasındaki yerli-yabancı güçlerin sıkı yönetim koridorunda, basında arzuladıkları ve gerçekleştirmeye çalıştıkları modeli ele vermektedir."

Ve şu yargıya varıyorduk: "Burjuvazi basında yelpaze görmek istediği kayıtsız-kosulsuz bir kabare öke..."

Milliyet'in, Abdi İpekçi'nin öldürülmesinden önce, uzun süre Sabancı grubu tarafından satın alınacağı haberleri hatırlardır. Ve şimdiki durum da ortadadır.

Liberal kafaya tahammülsüzlük İpekçi'nin iptaliyle kanıtlanırken, basındaki liberal alana tahammülsüzlük Milliyet'in konumunun imhasıyla gerçekleşmiştir.

Cinayet sanığı Mehmet Ali Ağca, askeri savcının iddianamesinde de yer alan ifadesinde, Abdi İpekçi'yi kurban olarak seçtiğini bakın nasıl anlatıyor:

"Sağdan büyük kayıp var, soldan da büyük bir bakiye gitmesi lazım. Öyle birisi olmalı ki, büyük etki yapsın..."

Cinayet sanığının Abdi İpekçi'yi "sol" sayacak kadar fanatik olduğunu saptayıp, "bu adam deli galiba" deyip işin içinden çıkma çabaları vardır. Ancak Abdi İpekçi, Tercüman yazarı Nazlı Ilıcakın defterinde de, "solda" yer almaktadır. Nazlı Ilıcak İpekçi'nin ölümünden sonra yazdığı bir yazıda, Atina'ya yaptıkları bir uçak yolculuğunda Abdi İpekçi'ye "sen de soldasın, korkmuyor musun" diye sorduğunu belirtmiştir.

Bu soruya "kader" diye yanıt veren Abdi İpekçi'nin, acaba yazgısını belirleyecek hedef daha önce mi gösterilmişti? İsterseniz 14 Ocak 1979, yani cinayetten iki hafta önceki Hürriyet gazetesini açalım ve Cumhuriyet Senatosunun Cumhurbaşkanı seçilmiş üyesi Metin Toker'in yazısında CHP'nin basındaki "son yandaş" ile kimi kastettiği üzerinde düşünelim.

Son yandaş!..

Askeri Savcı bu yazıyı iyi okumalıydı.

Çünkü 14 Ocak günlerinde "acaba kimi öldürüyoruz" diye düşünen bir cinayet tezgahı için herhalde çarpıcı bir hedef olsa gerektir. "Son yandaş!.."

Metin Toker o yazısında basının ötesini "kıvrıtı" olarak nitelemektedir.

—Abdi İpekçi'nin ölüm emrini Me-

tin Toker mi vermiştir?

Yılların Milliyet Gazetesi yazarı Hasan Pulur'un büyük paralarla Hürriyet'e transferi ve öteki önemli Milliyet yazar ve çizerlerinin Hürriyet tarafından satın alınan Dünya gazetesinden transfer teklifi almaları da ilginçtir bu arada. Hürriyet'in "sol bir gazete yapma" hazırlığında olduğu söylentileri durup dururken çıkmamıştır ortaya...

Bunlara acaba raslantı demek mümkün müdür?.. Ve bu arada Hürriyet'in Ankara'ya da el attığı ve Barış gazetesini de kadroya dahil etmeye çalıştığı yolundaki söylentiler de mi raslantıdır?..

Abdi İpekçi cinayeti ile ilgili iddianamede göze çarpan en belirgin yan, MİT'in soruşturmasına masasına, iddia makamına belge sunmakta ne kadar isteksiz kaldığıdır.

Ve daha da önemli cinayetin basının alanındaki nesnel anlamını aşan yani kuvvetli engellerle örülmüş görünmektedir.

Sormaz mısınız, Mehmet Ali Ağca'yı polise ihbar eden arka penceredeki kaynak kimdir ve nerededir? Ortaya konan 5 milyon liraya tenezzül etmeyen bu "bonkör" kimdir?..

Kamuyu bu insan evladını "yakından" tanımak istemez mi?..

Bir Başbakan Yardımcısının, Tercüman gazetesinin bir yazarının evinde üç gün konuk kaldıktan sonra istifasını açıkladığı bir Türkiye'de, basına bakıp geçemeyiz.

Amerika'dan gelen bir zatin "10-15 milyar hazır, bunu kullanacak hükümet anıyor Amerika" dediği Türkiye'de, Amerika, Kibris'te çevirdiği "Ya tahsım, ya ölüm" senaryosunun bir benzerini sahneye koymada son aşamaya geldiye, basının rolü görmezlikten gelinmez.

Emperyalizmin pilot bölgesindeki Türkiye'de Abdi İpekçi cinayeti'nin perde arkası çok şeyleri anlatmaya yetecektir. Ancak maalesef bunu işbirlikçi büyük basından okuma şansı hiç bir zaman olmayacak. Ama bir gün yazılacak. O gün de, sandığı kadar uzak olmayacak...

Sorun, bu soruya "evet" veya "hayır" yanıtı aramak değildir. Abdi İpekçi'nin, Metin Toker'in temsil ettiği cephe nasıl görüldüğüdür, ne şekilde nitelendirildiğidir... O cephe, yerli-yabancı güçlerin kenetlendiği düğündür...

Şimdi gelelim Abdi İpekçi'yi öldürmekten sanık Mehmet Ali Ağca'nın yakalandığı Haziran ayının son günlerine. Henüz cinayet sanığının yakalandığı basına yansımada Hürriyet gazetesi ile MHP Genel Merkezi arasındaki işbirliği önemlidir. MHP içinde MİT ajanı çıktığı yolundaki manşeti, MHP Genel Merkezinin bombalanması izleyecek, Cumhurbaşkanı'nın "MHP'ye yapılan saldırıların durdurulması" istenecek ve o günlerde Abdi İpekçi'nin katili kamuoyuna tanıtılacak!.. Hürriyet'in Temmuz başında izlediği yayın kampanyası dikkat çekicidir.

YURUYUŞ'un 223. sayısında yayınlanan "Hürriyet-MHP Teknik İşbirliği" başlıklı haberin son paragrafı, Hürriyet'in kampanyası konusunda şu soruyu sormaktadır:

"Bu yayın kampanyasının, Hürriyet'in içine girdiği ve Ekspres ve Dünya gazetelerinin satın alınmasından sonra iyiden iyiye luz kazanan tröstleşme süreciyle ilgisini kurmak, herhalde kaba bir zorlamanın ötesinde önem taşımaktadır. Hatta, Hürriyet'in tröstleşmesinin Milliyet ile ilişkisi ne düzeydedir?"

FERHAT GÜN

ADC: Nazizmi boğan

Ocak 1933'de Almanya'da iktidara geçen Hitler hükümeti, çok kısa sürede ülkedeki tüm komünist, sosyalist, ilerici ve demokratlar üzerine korkunç bir terör baskısı kurmuştu. Binlerce ilerici öldürülmüş, tutuklanmış ya da toplama kamplarına atılmıştı. Faşizm, azgınlığını gün geçtikçe artırıyor ve demogojileriyle Alman halkını insanlık tarihinin en korkunç savaşına hazırlıyordu.

Hitler diktatörlüğü Almanya'da egemenliğini dirençsiz kurmamıştı. 5 Mart 1933'de yapılan Reichstag seçimlerinde 5 milyona yakın oy almış olan Alman İşçi Sınıfının Partisi Almanya Komünist Partisi (KPD) başta olmak üzere birçok ilerici sendika, gençlik örgütü ve demokratik kuruluş faşizme karşı direniyordu. Ancak 7 milyon oyu olan ve büyük bir potansiyele sahip Sosyal Demokrat Parti, KPD'nin sürekli yinediği antifaşist eylem bir-

liği önerisine katılmıyor, üyelerini de komünistlerle birlikte antifaşist eylem yapmaktan caydırıyordu.

HALK CEPHESİ GİRİŞİMLERİ

SPD'nin faşizme karşı eylem birliğinden sürekli kaçınmasına karşın, KPD girişimlerini sürdürüyordu. 1935'de yapılan "Brüksel Konferansı" kararlarında da antifaşist bir cephenin kurulması gerekliliği vurgulanıyordu. İşçi sınıfının "Birleşik Cephesi" ile tüm ilerici, antifaşist güçleri kapsayan bir "Halk Cephesi" kurulması için parti çaba gösterecekti. KPD bu çabalarında bir ölçüde başarıya da ulaştı ve bir "Alman Halk Cephesi'nin Kuruluşu

için Hazırlık Komisyonu" kuruldu. Bu komisyon 2 Şubat 1937'de Paris'te bir toplantı yaptı. Toplantıya 20 komünist, 27 sosyal demokrat (SPD'nin Merkez Yönetimi dışında bir grup sol sosyal demokrat KPD ile eylem birliğinden yanaydı), 3 sosyalist İşçi Partisi yetkilisi, 1 Uluslararası Sosyalist Mücadele Birliği temsilcisi, 4 katolik ve 37 burjuva muhalefet temsilcisi katılıyordu. Bu toplantıda Hitler rejiminin yıkılışıdan sonra kurulacak Jüzenin biçimi üzerine de tartışmalar yapıldı.

DEMOKRATİK BİR ALMANYA

Burjuva muhalefet temsilcileri Weimar Cumhuriyeti tipinde bir devletin kurulmasını savunurken, bazı "sol" serüvenci örgütler doğrudan bir "proletarya diktatörlüğü" için mücadele verilmesi gerektiği görüşündeydiler. Alman İşçi Sınıfının Partisi KPD ise yayınladığı "yönergeler'de yeni kurulacak devleti şöyle tanımlıyordu: "Bu devlet halkın ülke ekonomisi, iç ve dış sorunlar hakkında serbestçe karar vereceği; hükümetin emekçi halk yığınları tarafından genel, eşit, gizli ve doğrudan seçim yoluyla onaylanacağı demokratik bir cumhuriyet olacaktır." (Geniş bilgi için bak. Hitler İktidarına Karşı Antifaşist Mücadele, Klaus Mammach, Bilim Yayınevi, s. 162). İşçi sınıfı partisi demokratik cumhuriyetin "başın korunması, demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi ve en ivedi ekonomik istekler için, en geniş halk yığınlarını Hitler Diktatörlüğünün yıkılışı için birbirine kenetleyen kararlı mücadelede sosyalizmi mümkün kılacak koşulları yaratacağını" (age, s.164) vurguluyordu.

DEVLETİN KURULUŞU

1945 Mayıs'ında Hitler diktatörlüğü yıkıldı. Sovyet Kızıl Ordusu başkent Berlin'i ve Almanya'nın doğu kesimini kurtarıncı diğer kuvvetler de batı kesimini ele geçirdiler. KPD, SPD'nin Berlin ve Sovyetler tarafından kurtarılan bölgedeki örgütlerinin katıldığı bir kongrede Sosyalist Birlik Partisi (SED)'nin kurulmasına önayak oldu. SED, Almanya'nın birleşik bir demokratik bir cumhuriyet halinde yeniden kurulması için çabalarını sonuna kadar sürdürdü. Ancak sağ sosyal demokratlar, hristiyan demokratlar ve diğer burjuva partilerinin üst yönetimleri Batı Almanya'daki üç emperyalist ülkenin işgal kuvvetleriyle uzlaşarak önce Federal Anayasa'yı yayınladılar ve Bonn'da Federal Meclis'i kurarak Federal Almanya Cumhuriyetini ilan ettiler. Burjuva partilerinin asıl amacı, Hitler'e en büyük desteği sağlamış olan Alman tekelci sermayesinin "demokratik bir Almanya'da yok edilmesi"ne önüne geçmekti. SED'nin birleşik bir devlet kuruluması çabaları emperyalizmin yoğun soğuk savaş girişimleri içinde sonuca ulaşamayınca, Sovyet denetiminde bulunan bölgede 7 Ekim 1949 tarihinde Alman Demokratik Cumhuriyeti kuruldu. Genç Alman Demokratik Cumhuriyetinin doğuşundan üç gün sonra, yani 10 Ekim 1945'de bölgedeki Sovyet Askeri

Komutanlığı tüm yönetim yetkilerini ADC'nin devlet organlarına devretti.

SOSYALİST DAYANIŞMA

Emperyalist ülkeler ADC'ni uluslararası alanda yalnız bırakma çabası içindeydiler. Ancak Dünya Sosyalist Sistemi genç sosyalist devleti yalnız bırakmadı. 15 Ekim 1945'de SSCB, 17 Ekim'de Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, 18 Ekim'de Polonya ve Çekoslovakya, 19 Ekim'de Macaristan, 22 Ekim'de Romanya Halk Cumhuriyeti, 25 Ekim'de Çin Halk Cumhuriyeti, 7 Kasım'da Kore Demokratik Cumhuriyeti, 2 Aralık'ta Arnavutluk Halk Cumhuriyeti hükümetleri Alman Demokratik Cumhuriyetini tanıdıklarını açıkladılar. Finlandiya'da 15 Ekim'de ADC'ni tanıdığını açıkladı.

Emperyalizm tüm çabalarına karşın ADC'ni yalnız bırakmadı. Sosyalist ülkelerin gösterdiği dayanışma, bu genç devlet için ileride doğru atılan adımların bir güvencesiydi.

SOĞUK SAVAŞA KARŞI BARIŞ ÇABALARI

Alman Demokratik Cumhuriyeti kurulduğu günden itibaren barışçı bir devlet oldu. Devlet'in kuruluşundan 17 gün sonra, 24 Ekim 1949'da ADC hükümeti bütün dünya ülkelerine karşılıklı saygı ve eşitlik temeli üzerinde diplomatik ilişki kurulması çağrısında bulundu. Ancak ilk anda sadece 12 ülke ADC ile ilişki kurdular. Emperyalist ülkeler ADC'ni sürekli karılıyor, tekelci kapitalizmin "kurtarılmış bölge" si Federal Almanya ise kendin Alman halkı'nın "tek temsilcisi" sayma iddiasıyla, ADC'nin birleşme görüşmelerinin başlatılması için yaptığı tüm çabaları reddediyor ya da yanıtsız bırakıyordu. Bu arada emperyalist ülkelerin 17 Haziran 1953'de Berlin'de tezgahladıkları bir "ayaklanma provakasyonu" Sovyetler Birliği başta olmak üzere sosya-

list ülkelerin dayanışmasıyla boşa çıkarıldı.

Federal Alman yetkilileri tezgahlama niyetinde oldukları provakasyonlara güvenerek "ADC'nin 1950 yılını çıkarmayacağı ve yıkılacağı" görüşündeydiler. 1950 yılı geçti. 1951 Aralık ayında bir Federal Bakan Kalser şöyle diyordu: "Hiçbir Alman hükümeti Doğu Almanya'nın geri kazanılmasını görevini görmekten gelemes." Burada "geri kazanmak" sözleri aslında Batı Alman tekelci sermayesinin ADC de bulunan milyonlarca işçiyi sömürmek için "geri kazanma"yı ifade ediyordu.

EMPERYALİZMİN UNUTTUĞU

Batı Alman emperyalizmi ile diğer batılı emperyalistlerin ADC'ni yok etme çabaları yıllarca sürdü. 1954 sonbaharında emperyalist ülkelerin düzenledikleri Londra Konferansı'nın sonuç belgesinde şu karar yer alıyordu: "Batılı güçler, Federal Almanya Cumhuriyeti hükümetini, tüm Alman halkının temsilcisi olarak Almanya için uluslararası sorunlarda söz hakkına sahip tek Alman hükümeti olarak tanırlar."

Almanya'nın bir bölümünde olsa bile, tekelci sermayenin yok edilmesi ve emekçilerin partileri önderliğinde kendi demokratik cumhuriyetlerini kurmaları batılı güçleri rahatsız ediyordu. Bu nedenle, ADC'ni sadece "Sovyet işgal bölgesi" içinde kurulum "kukla" bir devlet olarak tanımlama konusunda duyarlıydılar. Oysa ki demokratik cumhuriyetin ilanından üç gün sonra Sovyet askeri komutanlığı tüm yetkilerini yeni yönetime devretmişti. Bunun dışında, batılı emperyalist ülkeler ADC'ni dayandığı sağlam temelleri unutuyorlardı. O devletin temelleri 1919'lara, Rosa Luxemburg'ların, Karl Liebknecht'lerin, Clara Zetkin'lerin kahramanca mücadelede berlerine uzanıyordu. Alman işçi sınıfı partisinin binlerce kurban vererek, ama hiç yılmadan yü-

Anne Frank Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde yaşıyor

"Ne güzel olurdu!" diyordu Anne Frank günlüğünde, "eğer bütün insanlar her akşam uyumadan önce bütün günün olaylarını gözlerinin önünden geçseler ve neyin iyi, neyin kötü olduğunu düşünseler..." 14 yaşındaki Anne Frank, bu sözleriyle Nazi demagogisiyle insanlıklarından çıkarılmış yığınları düşünmeye, iyi olanı yapmaya çağırıyordu. 14 yaşında küçük bir kız, ölüm korkusuyla saklandığı çatı katından, insanlara zulmedenleri küçük çocukları katledenleri sessizce insan olmaya davet ediyordu sanki. Ne var ki, Anne'nin günlüğünü yazdığı kağıtlar saklandığı çatı katında yerlere saçılmış olarak kalacak, Nazizmin insanlıktan çıkmış katilleri onu, ailesini, arkadaşlarını götürcekler ve bir toplama kampında ölümün kucağına terkedeceklerdi.

GELECEĞE İNANÇ

Anne Frank'ın günlüğünde geleceğe olan aarsılmaz bir inanç seziyordu. Küçük kız, o satırları yazarken bulunduğu ölüm korkusu ile dolu güç günlerde bile bu inancını yitirmiyordu. Şöyle yazıyordu Anne Frank günlüğünde:

"Bu arada ideallerimi yüksekte tutmak gerek; gelecek günlerde belki de gerçekleştirilebilir bir hale gelecekler."

Anne Frank, saklandığı yerden "ideallerini gerçekleştirebileceği günleri" bekliyor, kurtuluşa umuyordu. Ancak Nazi tarafından götürüldükten iki hafta sonra müttefik kuvvetleri Hollanda'ya girdiler. Anne Frank kurtuluşunu göremeden öldü.

"YAŞAMAK İSTİYORUM"

Küçük Anne'nin bir tek tutkusu vardı ve ölüm dolu günlerde de kendisini terketmiyordu. "Yaşamak" di Anne'nin tutkusu. Saklandığı çatı katında, günlüğüne şöyle yazıyordu Anne Frank: "Ölümünden sonra da yaşamak istiyorum."

ALMAN DEMOKRATİK CUMHURİYETİ ANNE'Yİ YAŞATIYOR

Batı Alman emperyalizmi küçük bir kızın anılarında bile korkarak onları yadumaya çalışırken, sosyalist bir Alman devleti, Alman Demokratik Cumhuriyeti Anne Frank'ı yaşıyor. Tıpkı günlüğünde yazdığı gibi, "Ölümünden sonra da yaşamak istiyorum" diyordu Anne Frank. Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde yayınlanan Für Dich adlı derginin yazarlarından Heinz Simon şöyle yazıyor Anne Frank için:

"Cumhuriyetimizde Anne'nin düşünceleri gerçekleştiriliyor. Bir çok yer O'nun adını taşıyor. Bunlar sadece birer etiket değildir. Bu bizim işimiz, görevimiz ve programımızdır. Anne ölümünden sonra da yaşamaya devam etmektedir. Tıpkı ölümünden önce arzuladığı gibi..."

Sosyalist devlet 30 yasinda

Demokratik Almanya halkı 30. yıl mitinglerinden birinde

rüttüğü kahramanca antifaşist mücadele ADC'nin temellerini oluştuyordu. ADC'nin temelinde, Alman işçi sınıfının yüz yıllık mücadele geleneği ve birçok deneyimlerden geçmiş örgütlü gücü yatıyordu.

SOSYALİZM YOLUNDA

Alman Demokratik Cumhuriyeti, tüm yıkmaya girişimlerine ve provokasyonlara karşı, sosyalizmi kurma mücadelesini sabırla sürdürdü. SED'nin önderliğinde ADC emekçileri kendi devletlerine güvendiler, provokasyonları boşa çıkardılar ve güvenli, sağlam bir sosyalist toplumun yaratılması yolunda büyük özverilerde bulundular. SED ve ADC hükümetleri, ileriye yönelik her adımlarında ADC emekçilerinin desteğini arkalarında buldular. Sorunlar tek tek aşıldı, ulusal gelir yükseltildi ve emperyalist ülkelerin bile kabul etmek zorunda kaldıkları "ADC ekonomik mucizesi" yaratıldı. Eğitim, kültür, sağlık sorunları halkın katılımıyla tümüyle çözümlendi. ADC'nin sosyalizm yolunda gelişmesinde, 1950'den beri üye olduğu KEYK'e üye sosyalist ülkelerin dayanışmalarının da rolü oldu. Ülkede, faşizm ve faşizm öncesi dönemlerde ihmal edilmiş en geri tanımlı bölgeleri ağır sanayi merkezleri haline geldiler. İşsizlik ve pahalılık gibisoreunlar ortadan kaldırıldı. Spor'da bütün dünya gençliğine örnek sağlanı kuşakları yetiştirildi. ADC gençliği olimpiyat oyunlarında en çok madalya alar: ülkelerden biri olurken, Federal Almanya'da genç kuşaklar yozlaşmanın, bunalımın içine itildi, harcandı. İki ayrı sistemle yönetilen iki ayrı Alman devletinde, birbirinin tümiyle tersi olan iki ayrı toplum oluştu. Birisi ADC'nin sağlam, kendinden emin, geleceğe güvenen, suç oranının yüzde 1 bile olmadığı sosyalist toplumu; diğeri FAC'nin işsizlik, enflasyon sorunlarıyla bunalım içine düş-

müş, güvensiz, hastalıklı toplumu; yozlaşmış genç kuşakları. ADC'de gençler arasında eroir, esrar gibi uyuşturucu kullanma oranı sıfıra yakındı, FAC'de bir yılda eroir yüzünden yüzlerce genç yaşamını yitirdiği resmi ağzılardan ifade ediliyordu.

Alman Demokratik Cumhuriyeti sosyalizmin kuruluşu yolundaki başarılarıyla bütün dünyaya çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır. Kendini kısa bir süre öncesine kadar "Alman halkını tek temsilcisi" sayan Federal Almanya, tekeldi devlet kapitalizminin egemenliğinde her geçen gün daha büyük bunalımlar içine düşerken, ADC sosyalizminin insana, insan yaşamına, toplumsal yaşama, insan emeğine değer vermedeki tartışılmaz üstünlüğünü kanıtlamaktadır. 35 yıl önce kan ve ateşin içinde bulunan, her bireyi birkaç yakınına yitirmiş olan, yıkık-dökük bir ülke kalıntısının üzerinde, bugün insanların mutluluk içinde oldukları sosyalist bir toplum yaratılmıştır. Alman işçi sınıfının onuru ADC, başarılarını sadece kendisine saklamamakta, dünyanın her yerinde ulusal kurtuluş savaşlarının sağlam bir destekçisi olmak için de elinden geleni yapmaktadır. Bu, Afrika'daki ulusal kurtuluş savaşlarında, Vietnam'da kanıtlanmıştır. ADC halkı, faşist diktatörlükler altında yaşayan güney Amerika halklarının direniş mücadelesine katkıda bulunmakta, her türlü desteği sağlamaktadır.

SAYGIN BİR DEVLET

Alman Demokratik Cumhuriyeti, 30 yıldan beri sürdürdüğü barış mücadelesinin meyvalarını toplamaya başlamış, bugün dünyada saygın bir yeri olan bir devlet durumuna gelmiştir. 1959 yılında bütün dünyada Alman Demokratik Cumhuriyeti'ni sadece 12 devlet tanıyordu. 1969 yılında ADC'ni tanıyan devletlerin sa-

yısı 19'a çıkmıştı. Bugün, yeni kuruluşunun 30. yılında ADC'ni tanıyan devletlerin sayısı 128'dir.

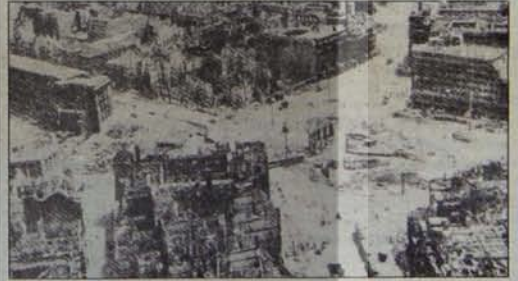
1959'da batılı emperyalist ülkelerin ADC'ni yalnız bırakma çabalarına karşı SBKP organı "Pravda" şöyle yazıyordu: "Batı ülkelerinin hükümetleri bugünkü ADC'ni tanımıyorlar. Ama gün gelecektir, hepsi ADC'ni tanıdıklarını kendileri açıklayacaklardır."

ADC'nin 20. kuruluş yılı olan 1969'da Federal Almanya Şansölyesi Kiesinger Federal Meclis'te şöyle diyordu: "Öbür taraftan (ADC'den) ben hala bir kuruluş olarak söz ediyorum, bir devlet olarak değil."

Bugün ADC'ni 128 ülke tanıyor ve Federal Almanya'nın bir temsilciliği var. Yani Federal Alman hükümeti ADC'nin varlığını kabul etmiş durumda. Bir başka deyişle Batı Alman emperyalizminin sözcüsünün 10 yıl öncesi sözleri değil, SBKP organının 20 yıl önceki yorumu doğru çıktı. ADC'nin kuruluşundan sonra bir yıl yaşayamayacağını öne süren batılı güçler, ADC'nin geleceği güvenli bir devlet haline gelmesiyle sosyalizm karşısında bir yenilgi daha aldılar.

7 Ekim, ADC işçi ve emekçilerinin bayramıdır. ADC'li milyonlarca işçi ve emekçi, 7 Ekim'de bu bayramın 30. yılını kutlayacaklardır. Kendi sosyalist toplumlarını kurmanın sevinci, başımsızlık-demokrasî-sosyalizm mücadelesi veren toplumların yürekten dayanışması içinde. ADC başkenti Berlin'de emekçiler devletlerinin kuruluşunun 30. yıldönümü nedeniyle büyük bir kitle gösterisi düzenlediler. Bu gösteriye yüzbinler katıldı ve devletlerinin başarılarını kutladı. Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin merkez organı "Neues Deutschland" bu gösterinin ertesi günü manşetinde şunları yazdı: "Cumhuriyetimizde antifaşist kahramanların mücadelesi başarıları simgeliyor."

Savaşın sonra Berlin

Oniki yıl süren Nazi diktatörlüğü İkinci Dünya Savaşı sonunda Berlin'i bu hale getirmişti. Savaşın sonu Alman halkı için tam anlamıyla bir felaket olmuş, başkent bir yıkıntı haline dönüşmüştü. Sovyetler Birliği başta olmak üzere birçok ülkeye büyük zararlar veren faşist Hitler rejimi, Alman Komünist Partisi'nin baştan beri vurguladığı gibi ülkeyi yukarıda görülen hale getirmişti. Ancak Berlin bu duruma geldiğinde Nazizm artık yıkılmıştı ve bu harabe kenti gelecekte güzel günler bekliyordu.

Bugün Başkent Berlin

Alman işçi sınıfı partisinin öncülüğünde kurulan yeni Devlet, Alman Demokratik Cumhuriyeti bu yıkıntıları ülkesinden, halkın mutlu olduğu pırıl pırıl sosyalist bir ülke yarattı. Bugün Başkent Berlin'in geniş caddelerinde, bulvarlarında durumlarından hoşnut, güler yüzlü insanlar dolaşıyor. Yeni yapılan modern konutlar işçi ve emekçilerin hizmetine sunuluyor ve Berlin'in bugünkü durumu Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin kurucu ve yöneticisi olduğu sosyalist Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin başarılarını simgeliyor.

TİP sansür kararına

itiraz etti

Yüksek Seçim Kurulu yasakoyucu degildir

- Seçim konuşmalarının sansürden geçirilmesi yasalara aykırı olduğu kadar Anayasa'ya da aykırıdır.
- TİP, bu itirazıyla siyasal yaşamda kazanılmış mevzileri korumadaki kararlılığının yeni bir işaretini ortaya koymaktadır.

Yüksek Seçim Kurulu'nun 20 Eylül 1979 günü, partilerin radyo ve televizyonda yapacakları propaganda konuşmalarını ön denetimden, sansürden geçirmesine ilişkin olarak aldığı karar Türkiye İşçi Partisi tarafından antidemokratik bir girişim olarak karşılandı. Yasalara olduğu kadar Anayasa'ya da aykırı olduğu belirtilen karara Türkiye İşçi Partisi tarafından Yüksek Seçim Kurulu'na yapılan başvuruya itiraz edildi. TİP itirazında özetle şu görüşlere yer verildi:

"Yüksek Kurulunuzun 20.9.1979 gün ve 786 sayılı olup Kurul Başkanlığının 22.9.1979 gün ve 6929 sayılı yazısıyla 23.9.1979 günü saat 11.50'de Partimize tebliğ edilen kararına itiraz ediyoruz.

"Ancak itiraz nedenlerini açıklamadan önce, birbirini izleyen bir dizi ilginç duruma değinmek istiyoruz. Şöyle ki, adı geçen karar, Yüksek Kurulunuzun daha önce almış olduğu 5.12.1977 günlü ve 18.8.1979 günlü ilk kararına atıfta bulunarak bu kararların yeniden incelenip kaldırılmasına yoluna gidildiğini belirttiğinden, itiraz dilekçesi hazırlanmadan önce, bu karar metinlerinin tekrar elden geçirilmesinde yarar görülmüş ve önceki bu kararlar araştırılmıştır. Köyde bulunabilmesi açısından önce TRT Parlamento Haberleri Müdürlüğü'nün yakında yayınladığı 'Yüksek Seçim Kurulu'nun TİP ile ilgili ilke kararları (Doğrudan ya da Dolaylı) 1961-1979' adlı kitabına başvurulmuştur. Ancak, adının da belirttiği üzere bu kitap, Yüksek Kurulunuzun TRT ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olup 1961'den 31 Ağustos 1979 tarihine sonuna kadar verdiği ve resmi gazetede yayınlannış olsun olmasın tüm kararlarını tarih sırasına göre yayınladığı halde çok ilginç olarak bu iki karara kitapta yer verilmediği görülmüştür. Kitap, Eylül ayı içinde, fakat itiraz edilen kararın alınışından önce yayınladığına ve yalnızca, son kararla kaldırılan iki karar yayınladı.

YÜKSEK SEÇİM KURULU YASA KOYUCU DEĞİLDİR

"1) Bu kararla, yasalara zorlamamda ötesinde adeta bir yasa koyucu gibi davranılmaktadır.

"Gerçekten, demokratik siyasi hayata getirilebilecek her türlü sınırmanın, ancak yasanın açıkça koyduğu ve belirttiği durumlara münhasır olması genel kuraldır. Bu kararla yapılacak ön denetim ve gerek duyulduğunda verilecek kararlar bir siyasi partinin seçim konuşmasının yayınlanmaktan alkonacağı hükmü, kuşkusuz, Anayasamıza göre demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin çalışmalarına, hangi mülhaza ile olursa olsun önemli sınırlama getirmektedir. Bu, yapılacak seçim konuşmalarını düpedüz bir sansürden geçirmektedir.

"Yasa koyucunun, adı geçen ibare değişikliğiyle kastının alınan karar doğrultusunda olmadığı o kadar bellidir ki, karar açıklandığı zaman, Meclis'te temsilcisi ve grubu bulunan siyasi partilerden, birlikte toplam sayıları Meclis'te ezici çoğunluğu teşkil eden iki partinin en yetkilili kişileri, Partileri ve kuşkusuz Meclis grupları adına da, bu karara karşı çıkmışlar, yasa koyucunun ibare değişikliğinden muradının karar doğrusunda olmadığını dolaylı olarak da ortaya koymışlardır."

TİP itirazında, YSK'nın radyo ile seçim konuşmalarının ilk uygulaması öncesinde alınan 27.6.1961 tarihli

ilke kararı ve bu kararda konuşmalara bir sınırlama getirilmemiş olduğu hatırlatılmaktadır. Bu kararda, yayın gün ve saatinden önce konuşmanın bina alınabilmesinin bile 'parti adına konuşacak kimsenin razı olması kaydıyla' hükmüne bağlandığı belirtiltikten sonra, gelecek radyo ve televizyonda yer alan bir yayını men etme yetkisinin Başbakan veya görevlendirileceği bir bakana ait olduğuna değiniliyor. Seçim döneminde özellikle de siyasi partilerin propaganda konuşmalarına bu türden bir müdahalenin de söz konusu olamayacağı vurgulanıyor. "Bu yetkiyi hangi merci kullanacaktır" sorusu sorulduktan sonra, şunlar deniliyor:

"Yineliyoruz, Yüksek Kurulum yalnızca yukarıda ayrıntılıyla belirtilen 18.8.1979 gün ve 629 sayılı karar dahi, yani kararın yasal dayanakta bulunmadığını ve yasal zorlamaktan da öte, adeta bir yasa koyucu gibi davrandığını açık kanıtlıyor.

TİP itirazında daha sonra, karar gerekçesinde yer alan, Başbakan veya görevlendirileceği bakanın men ettiği bir haber ve yayımı seçim konuşmacısının kendi konuşmasında açıklamasının engellenemeyeceği ve bu durumun yasalarda bir boşluk olduğu görüşünün bir 'varsayım' olmanın ötesinde bir anlamı olmadığı belirtiliyor. İtiraz şöyle devam ediyor:

"2) Kararın dayandığı gerekçe, aslında böyle bir kararın alınmayacağına gerekçesidir.

"Aslında bu gerekçe böyle bir karar alınmayacağına gerekçesi olabilir ancak. Çünkü, anıldığı üzere 'Milli Güvenliğin' gerekli olduğu halde dahi Başbakan veya görevlendirileceği Bakana verilen yayını men yetkisinin, siyasi partilerin seçim konuşmalarında uygulanmayacağı yasa da özenle belirtilmektedir. Yasa koyucu, seçimlere, seçmenlerin tercihlerini bir parti lehine kullanabilmeleri için o partinin yapacağı seçim propagandasının herhangi bir biçimde gölgelememesine ve böylece milli iradenin bu yöllä orşelenmeden Meclise yansılmasına o kadar büyük önem vermektedir ki, Milli Güvenliğin gerekli olduğu halde dahi Başbakan a verilen yetkinin seçim konuşmalarında kullanılmayacağını hükmüne bağlamaktadır. Daha da ötesi, seçim yasası, hükümeti teşkil eden parti ve partilerin devlet nüfuzunu kendi lehlerine kullanabilme olasılığı ve böylece milli iradenin tecellisine gölge düşülebileceği endişesini herşeyin üstünde tutarak bir dizi yasalar getirmiştir; bununla da yetinilmemiş, milletvekili genel seçimlerinde hükümetten üç bakanın değişmesi ve yerine tarafsızların atanması zorunlu kılınmıştır. Bütün bu hükümler, siyasi partilerin iktidarda veya muhalefette olunsalar seçim propagandaları-

nı eğitim şartlarında ve en geniş serbestlik içinde yapabilmelerini sağlamaktır. Nitekim Anayasamız siyasi partileri 'demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları' sayarken siyasi partilerin önceden izin alınmadan kurulabilmesi ve serbestçe faaliyetlerde bulunmaları ilkelere getirmiştir. Bu ilkeler, karar gerekçesinde egemen olan 'siyasi partilerin tümü suç işlemeye adaydır ve ne yapıp yapılmalı, suç işlemeleri önlenmelidir' düşüncesinin tam karşısındadır."

TİP, itirazının dayandığı nedenlerle "3) Bu karar yalnızca yasal dayanakta bulunmadığı, açıkça Anayasa maddeleri ile de çelişmektedir; bu kararla Yüksek Seçim Kurulu Anayasa Mahkemesi'nin yerini almaktadır." denildikten sonra, Anayasa'nın siyasi partileri denetleme ve suç işlenmesi durumunda yaptırım uygulama ile sadece Anayasa Mahkemesi'ni görevli kıldığı hatırlatılarak, Yüksek Seçim Kurulu'nun aldığı bu karar, "yalnızca yasal dayanakta bulunmadığı, açıkça Anayasa maddeleri ile de çelişmektedir, bu kararla Yüksek Seçim Kurulu Anayasa Mahkemesi'nin yerini almaktadır." diye devam ediyor.

TİP başvurusunun dayandığı nedenlerin sonucunda da şu görüşlere yer veriliyor:

"Bir seçim konuşmasının, TRT yoluyla yapılması ile, bir toplu sözlü propaganda esnasında yapılması arasında, izleyicilerin sayısı açısından bir, nicelik farkı olabilmekle birlikte, nitelik bakımından bir fark yoktur; hatta yüz yüze yapılan konuşma daha da etkileyici olduğundan daha büyük nitelikte ağırlığa sahiptir.

"Karar gerekçesindeki anlayışa göre, bir miting veya kapalı salon toplantısında yapılan seçim konuşması da anılan ilkeler dışına düşüldüğü takdirde 'seçimin düzen ve dürüstlüğüne bozacak bir durum' doğmuş demektir ve gene gerekçe göre Yüksek Seçim Kurulu bunu önlemekle de görevli ve yetkili olacaktır. Hatta bu konuşma niteliğinde daha ağır basacağına göre 'Anayasamın ve seçim kanunlarının tanıdığı hak ve imkanları' bu yolla da 'kötüye kullanması' mutlakla ve mutlaka önlemek gerekecektir. Bu durumda, son karar gerekçesinin dayandığı görüşün doğal sonucu olarak bu kararın hemen ardından alınması gerekli ilk karar, siyasi partilerin seçim dönemindeki bildire, bildirir, ilanı, miting, kapalı salon toplantıları, hoparlör konuşmaları yolu ile yapacakları tüm yazılı ve sözlü propaganda çalışmalarını metinlerini Yüksek Seçim Kurulu'nun ön denetiminden ve sansüründen geçirmesi, ancak Yüksek Kurulun 'Anayasa ilkelere uygun biçimde' olduklarına ilişkin kararından ve onayından sonra yayınlanabilmesi ve konuşulabilmesine ilişkin karar olmalıdır.

SONUC:

"Bu itirazıyla, Türkiye İşçi Partisi anayasal görevini yapmaktadır; bu itirazıyla, siyasal yaşamda kazanılmış mevzileri korumadaki direnç ve kararlılığının yeni bir işaretini ortaya koymaktadır. Ve bu itirazıyla Yüksek Kurula ve sayın üyelerine son kararlarını yeniden gözden geçirip değerlendirmek için olanak vermektedir. Umuhur ki, Yüksek Kurul da, 1965'te Türkiye İşçi Partisi'nin başvurusu üzerine, yasamın bir biçim koşulunun Yüksek Kurula ilk uygulaması sırasında gözden kaçırılması sonucu varılan yanlış kararlar milletvekili mazbataları hukuka verilmişken aldığı kararı ve mazbataları iptal etmiş, böylece yanlışlığı düzelterek daha yüceliniş ve saygınlığı Yüksek Kurul ve üyelerini örnek alarak, öncellerinin açtığı yoldan yürür. Son seçim döneminde adım adım geliştiği üzere, İşçileri Bakanlığın son arda ardına yarılmalarıyla durmadan karar değiştirme durumunda kalıp bunu önleyici etkin önlemleri önlemeyen; idarenin benzin tahsisinde eşitlik ilkesini çiğnemeyi önlemeyen, Anayasa'nın 75. maddesinde belirtilen koşullara tam tamına uyan bir durum olduğu halde, görevi dışında saymak gibi basit fakat anlamlı bir olayla, diğer yandan propaganda döneminde yalnızca 298 sayılı yasamın uygulanması gerekirken ve eğer mevcut ortam dolayısıyla mutlaka bir 'işlem' yapılmak gerekiyorsa bu konuda tek yetkili yalnız ve yalnızca Yüksek Kurulken, öyle olmak gerekirken, bu yetkiyi en azından Sıkıyönetim Komutanlarının tebliğleriyle paylaşmak durumunda kalarak çok daha ağır biçimde anıl görev ve yetki alanını giderek daraltmış olan ve nihayet bu arada hiçbir şey değişmediği halde, birbirine taban tabana zıt iki karar bir ay farkla alan ve tüm bu ve benzerlerinin sonucu, giderek ağırlığını yitirme durumunda olan Yüksek Kurul, umuhur ki, itirazımızın verdiği olanakları yararlanarak son kararını yeniden gözden geçirip reddetme durumunda olacaktır."

Türkiye İşçi Partisi'nin itiraz başvurusu, daha sonra şu taleple son buluyor:

"Yukarıda ayrıntılıyla belirtildiği üzere, yasal dayanakta bulunmayan, Anayasa maddeleriyle çelişen, dayandığı anlayışla görünüşteki sınırlı maksadı çok aşarak kısıtlı ortamı çok daha kısıtlıya çeviren niteliği bulunan 20.9.1979 gün ve 789 sayılı kararın kaldırılarak 18.8.1979 günlü 629 sayılı ilke kararının yeniden yürürlüğe konulması ve Yüksek Kurula uygun görüldüğü takdirde, daha önce örneği görüldüğü üzere, belirtilecek gün ve saatte Partimiz temsilcilerinin Kurul huzurunda sözle açıklamasını dinledikten sonra karar yoluna gidilmesini talep ederiz."

'CHP önce 1977'de aldığı oyların hesabını vermelidir'

Geçen hafta Salı günü bir demec veren Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Akıtgöz, CHP yönetiminin faşizme karşı mücadeledede olduğu gibi, emperyalizme karşı mücadeledede bulunduğunu söyledi. NATO'nun ve İkili anlaşmaların var olduğu bir ülkede ulusal bağımsızlık söz edilemeyeceğini kaydeden Can Akıtgöz şöyle dedi:

"O verme günü yaklaştıkça CHP liderinin bağımsızlıktan, demokrasiyenin tekrar sözetmeye başlaması inandırıcılığı olmayan boş sözlerden öteye gidememektedir.

"Çünkü CHP yönetimi, evvela, 1977'de kendisine demokrasi ve bağımsızlık için verilen oyların hesabını vermek zorundadır. CHP yönetiminin inandırıcı olması mümkün değildir çünkü, CHP'ye oy veren emekçiler, verdikleri oyların nasıl kendilerine karşı kullanıldığını CHP iktidarında açıkça görmüşlerdir.

"Çünkü emekçiler, demokrasi için, bağımsızlık için, daha iyi bir yaşam için CHP'ye verdikleri oyların nasıl emperyalizmin ve tekeldi büyük sermayenin hizmetine konulduğunu yaşamalarında görmüşlerdir. Emekçiler,

CHP'ye verdikleri oyların, kendilerinden alınan oylar olduğunu görmeye başlamışlardır.

"CHP lideri ulusal bağımsızlığın var olduğunu söyleyerek iş ekonomik bağımsızlık mücadelesi vermektedir diyor. CHP yönetimi faşizme karşı mücadele konusunda olduğu gibi emperyalizme karşı mücadele konusunda da tam bir gaflet içindedir.

"Nerede imiş ulusal bağımsızlık? NATO'lu ulusal bağımsızlık olur mu? Amerikan işleri topraklarımızda dururken ulusal bağımsızlık olur mu? Kölelik belgeleri İkili anlaşmalar ortada dururken ulusal bağımsızlık olur mu?

"İşçiler, köylüler, lilerci aydınlar ve gençler, emperyalizme ve faşizme karşı mücadeleyi sadece seçim nutuklarında hatırlayan, seçim sonrasında ise demokratik güçlerin müdacesine karşı çıkan, bunun yerine emperyalizm ve tekeldi büyük sermaye ile uzlaşmayı, onların gerici politikaları ile işbirliğine girmeyi tek yol gören CHP'ye 14 Ekim seçimlerinde oylarını Türkiye İşçi Partisi'nde toplayarak uyan görevlerini yapacaklardır."

(1) 100, 110, 120, 130, 140, 150

HUMEYNI
VE
ÇEVRESİ
KOMŞU
ÜLKELERDE
GERİCİ
KOMPLOLARI
DESTEKLİYOR

İran'da Ayetullah Humeyni ve taraftarlarının Şeriatmedar, Rafsanjani, Ruhani, İran Dışişleri Bakanı Yazdi ve Başbakan yardımcısından Tabatabai ve Camran'ın "yaygın İslam devrimini" oluşturmak için caba gösterdikleri ve bu yolda komşu ülkelerin içişlerine karışmaya kadar varan komplolar içine girdikleri bildiriliyor. Bu çalışmalar doğrultusunda Bahreyn adasının İran'a katılması için uğraşan Silah adamlarına ve Afganistan'daki gerici ayaklanmanın önderlerine büyük yardımlarda bulunduğu belirtiliyor.

Öte yandan Tahran'daki siyasal çevrelerin belirttiğine göre Zahedan kentinde "İslam Partisi" adı altında faaliyet gösteren Afganlı mültecilerden oluşturulan silahlı bir grubun eski Afgan kralının damadı Abdul Vail başkanlığında çalışmalar yapmaktadır. Bu gruba İran yönetiminin önde gelen kişileri para ve silah yardımında bulunuyorlar.

Nurettin Kianuri

"Kürdistan'a kültürel ve yönetsel özerklik.."

İspanya AET'ye hayır diyor

İspanya Dışişleri Bakanı Marcelino Oreja'nın Brüksel'e yaptığı en son ziyaret, İspanya'yı Avrupa Ekonomik Topluluğuna dahil etme planlarının İspanya Hükümetinin ilk hedefi olduğunu gösterdi. Adolfo Suarez başkanlığındaki İspanyol Hükümeti, Ağustos ayı ortalarında hükümetin yeni bir ekonomik plan uygulayacağını bildirmişti. Uygulanacağı bildirilen "yeni" Ekonomik Plan'ın amacı ise İspanya'yı "Avrupa Ekonomik Topluluğu"na dahil etmektir. Hükümetin şu andaki sosyal ve ekonomik politikası bu amaca uygun olarak sürdürülüyor.

Hükümet Planı'nın açıklanmasından sonra, İspanya Başbakan vekili Fernando Abril Martorell ile Ekonomi Bakanı José Luis Leal'de yaptıkları konuşmalarda hükümetin AET'ne katılma planlarını açığa vurdular. Hükümetin AET'ne katılmak için çabalarını yoğun biçimde sürdürdüğü belirtiliyor.

İspanya'nın AET'ye katılmasının bugün birinci planda olmaması, ilk olarak ülkenin kriz içindeki ekonomisinin iyileştirilmesi için önlemler alınması gerektiği halde hükümetin tutumu İspanya'yı emperyalizme daha çok bağımlı hale getirecek bir tutum olarak görülüyor. Hükümet, planda ülkenin bugün içinde bulunduğu bunalımın Franko zamanından devralındığını ve bunalımdan çıkış için "Pazar Ekonomisi"nin gerekli olduğunu öne sürüyor. Üç bölümlük ve 118 sayfalık hükümet planında, İspanya'nın içinde bulunduğu bunalımdan çıkması için birçok "çare" sıralanıyor. Oysa ki varılan tek sonuç ülkenin Ortak Pazar'a katılması.

İspanya'daki sol partiler hükümetin bu "bağımlılığı artırıcı nitelikteki" planına karşı çıktılar. Sosyalist Parti (PSOE) derhal parlamentonun toplanmasını istedi. Komünist iktisat bilimcisi Ramon Tamames ise hükümetin ekonomi politikasının uzak görüşten yoksun olduğunu, bunun için de boş çıkması mahkum olduğunu söyledi. İşçi kuruluşları da hükümetin planına karşı çıktılar ve bu planın mevcut problemleri ağırlaştıracağını, İspanyol emekçileri üzerindeki sömürünü artıracağını, satınalma gücünün azalacağını, işten çıkarmayı kolaylaştıracağını ve sendikal hakları kısıtlayacağını vurguladılar.

İran Tudeh Partisi İran'da son meydana gelen gelişmeler, devrimci güçlerin büyük bir bölümünün özgürlüklerinin kısıtlanması, Kürdistan'da meydana gelen çatışmalar ve son haftalarda ağırlaşan bunalım üzerine bir açık mektup yayınladı. Tudeh'in açık mektubunda İran'daki olaylar çözümlendi ve Parti'nin sorunların çözümü için önerileri açıklandı.

Bir süre önce "yasa-dışı" ilan edilen Tudeh Partisi merkez komitesi son haftalarda ülkede meydana gelen olayları İran'ın tüm ileric ve ulusal güçlerinin birliği yolunda gösterilen çabalara indirilen "ağır bir darbe" olarak niteledi. Tudeh Partisi'nin daha önce yayınladığı açıklamada yer alan uyarıların bir kez daha vurgulandığı açık mektupta devrimin düşmanlarının antiemperyalist güçleri parçalamak ve amaçlarına ulaşmak için ellerinden geleni yaptıkları belirtildi.

TÜM DEVRİMCİLERİN BİRLİĞİ

Tudeh'in açık mektubunda emperyalizm ve işbirlikçisi güçlerin çabaları anlatılarak şöyle dendi: "Bir yanda dind, bir yanda solcu maske altında ve İran halkının ulusal taleplerini kullanarak anti-emperyalist güçleri bölmeye çalışmaktadır. Bugün bir tarafta sağ güçlerin tüm iktidari ellerine geçirmek, gerçek devrimci güçlerin özgürlüğünü baskı altına almak için sağ güçlerin açık saldırıları. Diğer tarafta

TUDEH MERKEZ KOMİTESİ TARAFINDAN İRAN HALKINA YAYINLANAN AÇIK MEKTUPTA KÜRDİSTAN'DAKİ DEVRİM MAHKEMELERİNİN DURUŞMA VE HÜKÜMLERİNE SON VERİLMESİ VE KÜRT HALKININ ÖZERKLİK İSTEMİNİN YERİNE GETİRİLMESİ İSTENDİ.

Kürdistan'ı bir kardeş kavgası ve iç savaşın içine düşürmek isteyen hareketlerle karşı karşıya bulunuyoruz."

Emperyalizmin ve gerici güçlerin çabalarına bir kez daha dikkati çeken Tudeh Partisi, ülkede devrime gerçekten bağlı tüm ileric, antiemperyalist güçlerin zaman geçirmeksizin birlik sağlamak zorunda olduklarını bir kez daha vurguladı.

ULUSAL AZINLIKLAR SORUNU

İran Tudeh Partisi'nin açık mektubunda ulusal azınlıklar sorununa ağırlıklı yer verildi ve ulusal azınlıklar üzerinde sürdürülen baskıların İran halkının yaklaşık yarısını kapsadığını belirtti. Bu sorunun çözümü için, İran bayrağı altında ulusal azınlıklara kültürel ve yönetsel özerklik verilmesi gerektiği savunulan açık mektupta daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Ancak, kürt halkına bunu sadece özgür ve bağımsız bir İran sağlayabilir. Bunun anlamı şudur: İran'ın tüm ezilen halkları, ülkenin tüm antiemperyalist güçleriyle demokrasi için birlik içinde ve zafer dolu bir mücadeleye girerse, ulusal baskıya bir son verebilirler."

Açık mektupta Kürdistan'da ulusal sömürü ve kültürel, toplumsal ve ekonomik alanlarda gelişme için taleplerini öne süren demokrat güçlerin yanısıra, emperyalizmin işbirlikçileri ve geri-

çiliğin de ajitasyon yapmaya çalıştığı belirtildi ve şöyle dendi: "Bu ajanlar şimdiki bir yandan provakatif eylemlerini arttırmak ve diğer yandan yanlış ve kışkırtıcı bilgiler yayarak durumu kızırtırmak ve bantçı çözümü olanaksız kılmak çabasındadırlar."

KÜRDİSTAN SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN

Açık mektupta daha sonra Kürdistan sorununun çözümü için İran Tudeh Partisi'nin getirdiği önerileri açıklandı. Karşı devrimci ve katli çabalarına karşı halka bağlı ve haklı güçlerin bir araya gelmelerinin karşı devrimin çabalarını engelleyeceği açıklanan mektupta, Kürdistan sorununun çözümü için şu öneriler getirildi:

1. Derhal iki tarafı ateşkes yapılmalıdır;
2. Kürdistan'daki devrim mahkemelerinin duruşma ve hükümlerine derhal son verilmelidir.
3. Aşağıdaki amaçlara ulaşmak için politik bir çözüm bulunması amaçlayan görüşmeler başlanmalıdır:

a) Ulusal baskının sona erdirilmesi doğrultusunda Kürd halkının haklı isteklerinin yerine getirilmesi;

b) Kürdistan'daki ve bütün ülkedeki emperyalist, siyonist ve gerici" tüm güçlerin yok edilmesi için tüm devrimci güçlerin birliğinin sağlanması.

5 kitledan haberler

İSRAİL'DE YENİ BİR FAŞİST PARTİ KURULDU

Ortadoğu'da Filistin halkına karşı gırtlığı saldırılarla bir çınbaşı olan İsrail'de Techia (Yeniden Diriliş Partisi) adıyla yeni bir faşist parti kurulduğu bildiriliyor. Özellikle Amerikan ve Batı Alman neofaşistlerinden destek gördüğü bildirilen yeni faşist partinin açıklanan programında 1967 savaşından sonra İsrail tarafından işgal edilen Arap topraklarının geri verilmesi istediği açıklanıyor. Faşist Techia partisinin kurucuları arasında 1967'deki Altı gün savaşında "Büyük İsrail Hareketi"ni kuran Youval Neeman'ın da bulunduğu belirtiliyor. Bu arada yeni kurulan faşist partiyi iki milletvekilinin de destekledikleri gelen haberler arasında.

ŞİLİ'DE BİR KİMYA PROFESÖRÜ İŞKENCE İLE ÖLDÜRÜLDÜ

Şilide bir süre önce gizli polis tarafından tutuklanan 32 yaşındaki bir kimya profesörü-

nün işkenceyle öldürüldüğü bildirildi. Kimya profesörü Alvarez bir süre önce gizli polis tarafından götürülmüş ve uzun süre kendisinden bir haber alınamamıştı. Daha sonra ağır yaralı durumda hastaneye kaldırılan profesör Alvarez burada öldü. Alvarez'in bütün vücudunda işkençe ve darp izlerinin görüldüğü ve ölümünün kesinlikle gördüğü işkence yüzünden olduğu bildirildi. Öldürülen profesörün yakınları, ölüm olayının işkence yüzünden meydana geldiğinin hastane yetkililerinde doğrulandığını açıkladılar. Faşist Pinochet cuntasının açığa çıkan bu yeni cinayeti bütün ileric güçler tarafından nefretle kınandı.

GÜNEY AFRIKA, BATILI EMPERYALİST ÜLKELERE BU YIL 36 MİLYAR LİRALIK URANYUM SATTI

Güney Afrika'nın bu yılın ilk sekiz ayı için 36 milyar liralık uranyum dışsatımı yaptığı bildirildi. Dışsatım şirketlerinin verilerine göre, Güney Afrika'nın dışsatım yaptığı ülkeler arasında ABD ve Kanada yanı sıra batılı büyük emperyalist ülkeler bulunuyor. Atom bombası yapılan bir madde olan Uranyum'un çıkarıldığı rıkcı Güney Afrika'nın emperyalist ülkelere yaptığı satışın miktarı, bu devlet ile emperyalist ülkeler arasındaki barış düşmanı işbirliğini ortaya çıkarıyor. Bu arada ülkedeki Uranyum işletmelerinin çok büyük bir bölümünün batılı tekelilere ait olduğu da bildiriliyor. Güney Afrika'da her yıl ortalama 9000 ton uranyum madeni çıkarılıyor.

Barış güçlerinin yeni kongresi 1980 Eylül'ünde

Dünya Barış Konseyi Başkanı Başkanı Romeo Çandra, Bulgaristan Gazeteciler Birliği'nde düzenlediği bir basın toplantısında, dünya barış güçlerinin yeni kongresinin 23-27 Eylül 1980 tarihlerinde Sofya'da toplanacağı açıklandı.

Bulgaristan'a yaptığı gezil sırasında BKP MK Birinci Sekreteri Jivkov tarafından Georgi Dimitrov nişanı ile taltif edilen Dünya Barış Konseyi Başkanı Çandra, barış güçlerinin yeni kongresinin İnsanlığı ilgilendiren tüm güncel sorunların gündemine alacağını belirtti. Eylül 1980 Kongresi'nin aynı zamanda Dünya Barış Konseyi'nin bu adalığının 30. yılına rasladığını hatırlatan Çandra, kongrenin başlıca gündem maddesini yine Avrupa'da silahlanma yarışının oluşturmağını vurguladı.

Romeo Çandra'nın açıklamasında, Birleşmiş Milletler'in de o-

lağan dönem toplantılarıyla aynı zamana raslayacak olan Kongre'de, barış mücadelesinde dünya halklarını temsil edecek bir Genel Kurul'un oluşturulmasına da çalışılacağı belirtildi. Romeo Çandra bu konuda şöyle dedi:

"Öyle inanıyorum ki, gelecek yılın kongresinde, örgütlenebilirlikleri ve seferber olabildikleri takdirde barış güçlerinin savaşın önüne geçebileceğini kanıtlaya olacağını bulabileceğiz. Bu kongre, barıştan yana halkların bir Dünya Parlamentosu olacak."

Uluslararası Kıbrıs'ta Dayanışma Komitesi'nin de başkanlığını yürüten Romeo Çandra, 1980 Kongresi için Bulgaristan'ın seçilmesinin raslantı olmadığını belirtti. Bulgaristan'ın çok sayıda yazarlar ve parlamenterler konferanslarına tanık olduğunu belirten Çandra, Bulgaristan halkının kendini barış davasına adanmış olduğunu kaydetti.

Yeni Kamboçya'yla dayanışma için

Kamboçya'da Pol Pot/İeng Sary diktatörlüğünün ülkeye verdiği zararların giderilmesi için yoğun bir çalışma sürdürülüyor. Diktatörlüğün ülkeye verdikleri zararların telafi edilebilmesinin yaklaşık 10 yıl süreceği bildiriliyor.

Kamboçya hükümet yetkilileri, diktatörlük öncesinde 200 bin

kişinin yaşadığı başkent Phnom Penh'de, Pol Pot rejiminin yıkıldığı tarihte sadece 12.000 kişinin kaldığını bildirdiler. Başkentlilerin bir kısmının sayısı hala bilinmeyen yoğun katliamlar arasında öldürüldüğü, bir kısmında Pol Pot yönetimi tarafından kırsal yörelere sürüldüğü belirtildi. Bu arada Pol Pot katilleri tarafından öldürülen Kamboç-

ya'lıların sayısının milyonlara ulaştığı, daha diktatörlüğün ilk günleri olan 17-20 Nisan 1975 günleri arasında onbinlerce yaşlı hasta ve çocuk'un katledildiği açıklandı. Dünya Barış Konseyi'nde Kamboçya halkının ülkenin yeniden kurulması çalışmalarına destek olmak üzere tüm dünyaya tüm dünyaya bir dayanışma çağrısı yayınlandı.

Kadınlar için dünya sendika kongresi toplanıyor

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun 9. Kongresi tarafından yapılan çağrıya uyarak düzenlenen "Kadın Emekçilerin Sorunları Üzerine 4. Dünya Sendikalar Konferansı", 15-19 Ekim tarihleri arasında Kıbrıs'ın başkenti Lefkoşe'de toplanıyor.

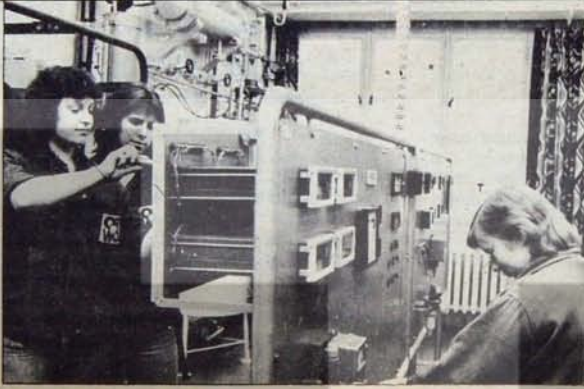
Emekçi kadınların günümüzdeki sorunlarını incelemek ve yaşamsal hakları için mücadeleyi yoğunlaştırmak yollarını belirlemek üzere çağrılan Dünya Sendikalar Konferansı'nun hazırlık çalışmaları, DSF'nin 1978 ortasında yapılan 9. kongresinin ertesinde başladı. Eğilimlerinden ve üst kuruluşlarından bağımsız olarak dünyanın tüm sendikal örgütlerine açık olarak düzenlenen Konferans girişimlerini planlamak amacıyla geçtiğimiz 22-24 Mayıs tarihlerinde Irak'ın Başkenti Bağdat'ta Uluslararası Hazırlık Komitesi çalışmaya koyuldu.

"Kadının toplum, çalışma ve sendikalar içindeki rolü ve yeri" konusundaki çalışmalarını sürdürecektir. Konferans'ın hazırlık komitesi, konferans yönetmeliği ile birlikte başlıca üç konuda faaliyette bulunacak Komisyonları da belirledi. Bu komisyonların, arasıyla toplantıda ve iş yaşamında kadının yeri, sendikalarda kadınların rolü, ve barış, silahsızlanma ve uluslararası dayanışma için mücadelede kadınların rolü konularında çalışacağı bildirildi. Hazırlık Komitesi bir Yürütme Sekreteryası da oluşturarak, ayrıca kadın emekçilerle dayanışma için uluslararası bir fonun kurulmasını da kararlaştırdı.

Uluslararası Hazırlık Komitesi'nden yapılan bir açıklamada, Dünya Sendikalar Konferansı'nın, kadınların bilinç düzeyinin yükselmesine paralel olarak ülkelerinin gelişmesinde oynadıkları artan rolü ve politik yaşama katılımlarındaki yükselişin bir göstergesi olacağı belirtildi. Kongre'nin, kadınların gerçek bir bağımsızlık, çalışmada, toplumda ve ailede eşitlik için mücadele isteminde dile gelen köklü değişimleri dikkate alan bir sendikal politika geliştirilmesinin zorunlu olduğu vurgulandı.

Kadınların sendikal örgütlenmeye katılımını yükseltecek, hem kendi özgün istemlerini hem de tüm emekçilerin ortak istemlerini savunmak için mücadeleye katılma koşullarını geliştirecek bir sendikal çalışma tarzının da incelenmesi gereği üzerinde duruldu. Buna bağlı olarak, konuyla ilgili Dünya Sendikalar Konferansı'nda, kadınların uluslararası yumuşama, silahsızlanma, barış içinde birarada yaşama, işçi sınıfının ve tüm çalışanların müca-

Emekçi kadınlar demokratik kadın hareketinin belkemiği

deleleriyle etkin bir dayanışma mücadelesine katılıma ilişkin sorunların da ele alınacağı açıklandı.

Dünya Sendikalar Kongresi'nde ayrıca, Birleşmiş Milletler'in 1976-1985 yılları arasında öngördüğü "Kadınların Onyılı: Eşitlik, Gelişme-Barış" için uluslararası eylem planı da değerlendirilecek.

Toplantısı Dünya Çocuk Yılı'na rastlayan Kadınlar için Dünya Sendikalar Kongresi'nin açılmasından önce Kıbrıs ve tüm dünya çocuklarıyla dayanışma için bir toplantı düzenleneceği bildiriliyor. Öte yandan yine konferans çalışmaları içinde, "Çalışan Kadın-Savaşan Kadın" konulu bir sergi ile film gösterilerinin düzenleneceği haber veriliyor.

Politik görüşlerine ve üst örgütlerine bakmaksızın tüm sendikal ör-

gütlere açık olarak düzenlenen Dünya Sendikalar Konferansı'na katılacak olan sendikal örgütlerin, üye sayılarına göre 1 ile 5 arasında temsilciden oluşan heyetlerle Lefkoşe'de bulunacakları bildiriliyor. Uluslararası demokratik kadın hareketinin ünlü temsilcilerinin, çok sayıda hükümetler-dışı ve hükümetler-arası örgütlerin de Uluslararası Hazırlık Komitesi tarafından konuk olarak Konferans'a çağrıldığı açıklandı.

DSF'nin çağrısı üzerine toplanacak olan Kadınlar için Dünya Sendikalar Konferansı, uluslararası demokratik kadın hareketinin güçlenmesi, emekçi kadınların daha geniş yığınlar halinde anti-emperyalist mücadeleye katılımının sağlanması ve tüm insanlık için aydınlık bir geleceğin hazırlanması yolunda önemli bir adım olacaktır.

Kissinger yeni bir koltuk peşinde

ABD'nin eski Dışişleri Bakanlarından Henry Kissinger'in adı son zamanlarda Batık burjuva basınında yine sık sık duyulmaya başlandı. Kissinger bir dizi ülkelye dolaşarak verdiği konferanslarda genellikle askeri konuları işliyor. "Batı'nın silahlanma-sı", "NATO" konulu konferanslarda ABD silah tekellerine hizmet etmeye çabaladığı gözden kaçmıyor. Dışişleri Bakanlığı sırasında ABD silah tekellerine bütün gücüyle hizmet etmeye çabalayan Kissinger'in bu çabaları-

nın amacının silah tekellerini hoşnut etmek olduğu çok açık. Kissinger'in son zamanlarda adından yine çok söz ettirmesi üzerine bir yorum yapan Sovyetler Birliği Komünist Partisi organı "Pravda" gazetesi, eski dışişle-ri bakanının sırtını silah tekellerine dayayarak 1980'de yapılacak olan seçimlerde Senato'da bir koltuk kapmak amacıyla olduğunu belirtti.

New-York'ta toplanan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun en çok ağırlık verilen konularından biri de silahsızlanma olmuştur. Özellikle Sovyetler Birliği ile diğer sosyalist ülkelerin dışişleri bakanları, ülkelerinin nükleer silahlanmaya son verilmesinden yana olduğunu vurgulamışlardır. SSCB ve diğer sosyalist ülkeler Cenevre Silahsızlanma Komisyonu'nun ilkbahar toplantısında her türlü nükleer silahın üretiminin durdurulması için görüşmelerin başlatılması önerisinde bulunmuşlar ve uluslararası alandaki başka girişimleriyle de bu istemlerini defalarca vurgulamışlardır.

Batılı emperyalist ülkeler ise, bu silahsızlanma çağrılarını kabul etmedikleri gibi, yaratıkları sahte tehlike'lerle silahlanmanın gerektiğini belirtmektedirler. Örneğin geçenlerde Federal Almanya'da yayınlanan "Beyaz Kitap-1979" adlı hükümet yayınında, NATO çerçevesi içinde silahlanmanın artırılması savunulmuyordu. Öte yandan, ABD'nin eski Dışişleri Bakanı Kissinger, ABD'nin çeşitli yerlerinde yapılan toplantılarda silahlanmanın gerektiğini vurguluyordu.

Batılı emperyalist ülkeler, silah tekellerinin üretimini düşürmemek için, kamuoyunu hep aynı yalanlarla avutuyorlardı: Sovyet tehdidi, yalanlarıyla. Bunun için düzmece mizanzenler batılı kamuoyunda tartışmaya açılıyor. Örneğin Küba'da Sovyet askerlerinin bulunduğu yalanı, bunu hem Sovyetler, hem-de Küba'nın yalanlamasına karşın ısrarla yineleniyor ve ABD Başkanı Carter sonunda "Sovyetler askerlerini çekmezse gerekeni yapacakları" tehdidini savuruyordu.

BM Genel Kurulu

Bu arada Avrupa'daki bazı yayın organlarında küçük bir haber yer alıyordu. Bu haber Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ABD başta olmak üzere, batılı ülkelere bu yılın ilk sekiz ayı içinde tam 36 milyar Türk lirası karşılığında uranyum sattığı yolunda idi. ABD Senatosu'nda Stratejik Silahların Sınırlanması (SALT) anlaşmasının onaylanmaması yolunda kampanya güçlenirken, atom silahlarının ham maddesi olan Uranyum'un da bu ülke ve emperyalist batılı ülkelere tarafından bol miktarda satın alınması, aslında emperyalizmin niyetlerini olduğu gibi ortaya çıkarıyordu.

Emperyalizmin tüm çabası, kendi silah tekellerinin daha fazla kâr sağlamaları için dünyada bir "savaş tehlikesi" imajını her zaman korumaktır. Emperyalist ülkelerin burjuva basını, bu nedenle çok yönlü kampanyalar sürdürmektedir. Havana'da yapılan bağlantısız ülkeler doruğu sırasında, bu kampanyanın bir bölümü yürütülmüş, ancak başarıya ulaşılamamıştır. Yaşamını sürdürebilmek için daha çok sömürü alanına gereksinimi olan emperyalizm, ulusal kurtuluş savaşları sonunda tek tek ülkelerden kovulunca, yeni taktik değişikliklerine girmekte, ancak artık çoktan iflas etmiş propaganda silahını bırakamamaktadır. Bu silah antikomünizmdir ve dünyadaki etkisi silinme yolundadır. SSCB Dışişleri Bakanı Gromiko, Sovyetler Birliği'ne karşı yöneltilen temelsiz suçlamaları şöyle yanıtlamıştır: "Bizim bu konuda basit bir tavsiyemiz olacak. Sorunun yapay olarak yaratıldığı kabul edilmeli ve olay kapatılmalıdır." Gromiko, konuşması sırasında Sovyetler Birliği'nin İran ve Türkiye ile geleneksel dostluk bağlarına sahip olduğunu da bir kez daha vurgulamıştır.

Emperyalizmin, sürdürdüğü silahlanmaya yapay gerekçeler yaratma çabaları, her zaman olduğu gibi bu kez de boş çıkıyama mahkumdur.

• nedim kısa

Edebiyat üzerine

AGOSTINHO NETO
Çeviren: Aziz Çalışlar

Geçtiğimiz günlerde ölen Angola devriminin büyük önderi, aydın devlet adamı, tanınmış ozan Agostinho Neto'nun 24 Kasım 1977'de Angola Yazarlar Birliği Genel Kurul başkanlığı görevine getirilmesi töreninde yaptığı konuşmanın bir bölümünü sunuyoruz.

Arkadaşlar,

Bir takım sorunlarımızı kısıcak da olsa değinmemizi sağlayacak temel fikirleri ortaya koymak istiyorsak, önce şunu kabul etmemiz gerekir ki yaşam, çözülebilir ya da çözülmez, çelişkin olguların ardarda bir toplamıdır. Yazarsa, yaşama nasıl bakıyorsa onu öyle yansıtır. İşte bu nedendir ki olaylara hangi toplumsal açıdan bakıldığı büyük bir önem taşır.

Böyle bir şey, Angola'lı yazar için de, onun yaşamı verisi içinde bütünlükle geçerlidir. Hiç kuşkusuz, bir yazar, gerçekliği, her şeyden önce de, ondaki çelişkileri oluşturan dramatik yanları görmezlikten gelemeyiz.

Gölgeyle ışığın, yaprakla kökün bir arada oluşu gibi, insanlarla çevresi de, her düşüncede, her sözcükte, yazılı her cümlede, her zaman yer alacaktır.

Angola'da insanlar ve insanların çevresi kölelik zincirlerinin izlerini taşıdığı gibi, sömürgeciliğin izlerini de daha uzun yıllar taşıyacaktır. Gerçekliği yansıtmaya çabaları ve yönelimleri ise, ifade edilen şeyin tarzıyla ya da ifade edilen şeyin içeriğiyle çakışmayabilir her zaman. İnsanların bilincinde ya da olayların altında yatan şeyin ortaya konması gerekir. Ancak eylem, yani bu durumda devrimci eylem, köklü bir değişim getirebilir.

Sömürgeci dönemden kalma yüzeyde gözlemler kadar karmaşıklıklar da bir süreye devam edecektir. Kaçınılmaz ve doğaldır bu.

Kol işçisi, el emeğinin kendisi, üretici insanın yeni rolü ve doğayı dönüştürme gücü, toplumsal-ekonomik yapıların koşullandığı ve karşılığında kullanıldığı felsefi ilkeler, Angola'lı yazarın duyarlılığından kaçabilecektir. Kara ya da beyaz insana bakış bile, sömürgeciliğin etkileri ortadan kalkana kadar, çelişki kaynağı olarak kalacaktır.

Herhalde hepimiz kabul ediyoruzdur ki, yazarlar yaşadıkları çağdaki yerlerini almalı, bilinçliliği oluşturma işlevini yürüterek, insanlığın ilerlemesinde etkin olmalıdırlar.

Kimî yazarlarımız şarkı söyleyecekleri yerde ağlıyorlar hâlâ. Evet, ağlamanın şarkı söyleme yerine geçtiği, göz-

yaşlarının neşe demek olduğu zamanlar da vardır; ama, şarkı söyleyebilmek ağlamaktan çok daha güçtür bazen, çünkü, zaman herkesin düşlerini gerçekleştirilmemektedir. Bir başka deyişle, gerçeklik her zaman herkesi sevindirmemekte; kimini sevindirmekte, kimini üzmemektedir.

Bir yanda bağımsızlık, öte yanda proleterya-köylülük olgusu. Şunu sormamız gerekir, tarihte sömürgeciliğin çelişmelerinden birinin üstesinden gelmiş, yeni Angola insanı karşısında yazının konumu nedir? Çünkü, bağımsızlık ve özgürlük yoluyla Angola gerçeğine giren yeni tarihsel etkeni görmezlikten gelemeyiz. İnsanın artık kölelik ve sömürgecilik yıllarındaki gibi görülmediği Afrika bağlamını da görmezlikten gelemeyiz. Bugün Afrika'lı kendisini sömürgecilikten ve emperyalizmden kurtarmakta olan özgür insandır.

İnsan düzeyinde olduğu kadar toplumsal ve maddi düzeyde de derin ve keskin dönüşümlerin yer aldığı ve almakta olduğu dünya bağlamı da görmezlikten gelinemez. Toplumsal koşulları, siyasal seçimleri, duyguları ne olursa olsun, gözlemci kişinin dünya bağlamını göz önüne alması gerekir.

En üstün toplumsal örgütlenme biçimine, yani, sosyalizme doğru gitmekte olan bağımsız Angola'da, edebiyat da bu yeni durumu yansıtmalıdır ister istemez.

Geçmişte Yazarlar Birliği temsilcilerince yaratılmış Angola edebiyatının büyük bir bölümü toplumsal sorunlara bağlılıkta vatensever bir karakter taşımıştır. Bunu bugün de sürdürebilmemiz için Angola edebiyatını Angola kültürünün ayrılmaz bir parçası haline getirmemiz gerekir. Böyle bir şey, Angola halkını meydana getiren farklı sınıfların, etnik tabakaların ve ırkların oluşturduğu yapıda yer alan ve almakta olan derin toplumsal değişimleri yansıtmamıza yardımcı edecektir.

Geçmişte edebiyatımız Avrupa kültürüyle derin bir şekilde iç içe geçmiş; aklımızın izlendiği ve anlatım aracı olarak kendi dilinin kullanıldığı Avrupa edebiyatının gerçekten bir parçasıydı. Geçmişte kültürümüz, edebi yazılarda kullanılan "değişik" bir motif, folklorik bir çeşitlemeyi sadece. Siyasal durumun edebi tarzları yönelttiği yer, boş idealizmden ve züppelik gerçekliğinden başka bir şey değildi.

Düğüne, kültürümüzün nasılsa öyle, hiç carptılmaksızın yansınması gerekiyor. Edebiyatımızın ilici güncelendi kültürümüz olmalıdır.

"Geçmişte Yazarlar Birliği temsilcilerince yaratılmış Angola edebiyatının büyük bir bölümü toplumsal sorunlara bağlılıkta vatensever bir karakter taşımıştır. Bunu bugün de sürdürebilmemiz için Angola edebiyatını Angola kültürünün ayrılmaz bir parçası haline getirmemiz gerekir."

Beşinci Ayrılış

Anam
- Ve ellerinden oğlu uşağı
Uçurmuş zenci anaları -
Bana
Beklemeyi ve unutmayı öğrettin
Tekin olmayan saatlar boyunca
Kendi yönteminde

Ama bende
Yaşamak öldürdü
O anlaşılmaz umut'u

Beklemem artık
Beklenen benim şimdi
Umut bizim
Yaşamı besleyen
Bir inanışa doğru
Doludizgin güdiyorlar çocuklarını
Biz çalı çırpıdan kulübelerin
Baldırcıplak çocukları
Okul mukul hak getire
Öğlen güneşinde düzlüklerde
Çaput toprakların peşinde
Haşarı çocuklar
Kahve tartalarında
Yarup kavrulsun diye

Kendi elimizle verdik
Yaşamımızı kiraya
Beyazlara saygılı olmaya
Zenginlere boyun eğmeye
Zorlanan
Karacahil kara adamlar
Bizler senin doğup büyüdüğün
Ve elektriğin
Bir türtü gelip yanmadığı
İçkiden ölen insanların
Ölüm tamlarının ritmine
Burakıldığı
Mahallenin çocuklarını
Açtır susuzdur senin oğulların
Utanırlar sana yürekten
"Ana" demeye
Örkektirler
Kaldırımdan kaldırıma geçmeye korkarlar
İnsanlar insandan kaçarlar

Kendimiziz bundan böyle
Yeni bir yaşama biçiminin
Umut'u

Çeviren: Vecihi Timaroglu

Agostinho Neto

Ulusal kurtuluş mücadelesi sırasında yeni bir yol izleyecek atılımlar yapılmış ama önemli sonuçlar alınamamıştı.

Kaldı ki, bugünkü koşullar altında, kültürün yeniden canlandırılması bir kuşağa sığdırılmaz. Bu yolda her türlü çabanın gösterileceğinden hiç kuşku yok. Ama, bunların sonuçları daha sonra, yani, maddi koşulların yeni bir bilinç yaratma düzeyine erişeceği zaman alınacaktır.

Geçerli olabilmesi için anlatımın de-

neyime ve gözleme dayanması gerekir.

Goşizme düşmeden Angola kültürü nasıl yaratılacaktır? Bunun için, halkı anlamak, halkın bir parçası haline gelmek, sınıfsal ayrılmaları aşmak gerekir. Küçük burjuvaziyi karikatürleştirmek de, köylüyü ya da işçiyi yüceltmek kadar geçerlidir. Edebi sorunlara yakınlık gösterenlerin halkın yaşadığı yaşamı yaşamaları, onların duygularını, özlemlerini, tarihia kendisini duymaları gerekir; onlar için sanatsal yaratımın zorunu öğeleridir bunlar.

AEROFLOT
Soviet airlines
Resmi Olimpiyat taşıyıcısı
DÜNYANIN 80 HAVA LİMANINA İNİYOR
Ankara; Kızılay, Kumrular Sok. 8/c 17 00 05 - 18 39 00
İstanbul; Taksim, Mete Cad. 30, 43 47 25 - 43 47 26

Sansürcülüğe ödün yok

İşçi
Kültür Derneği
Genel başkanı
ve
TİP İstanbul
Senato adayı
Yılmaz Onay
Sanat Sevenler
Derneği
jürisinden
istifa etti

Geçtiğimiz günlerde sinema sanatına uygulanan amansız sansürün yanında tiyatro eserleri üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılması ve bunun da Brecht Kabare üzerinde somutlanması üzerine İşçi Kültür Derneği Genel Başkanı Yılmaz Onay Sanat Sevenler Derneği tarafından her yıl verilen tiyatro ödülleri jürisinden istifa etti. Onay yaptığı bir açıklamada ile de değerlendirmeye jürisinden istifa nedenlerini açıkladı. Onay'ın açıklaması şöyle:

"Bilindiği gibi, her çeşit dernek çalışmalarını çerçevesinde tiyatro çalışanlarına da esasen uzun süredir konmuş bulunan önceden izin şartına —yani fiili sansüre— ek olarak, yakın süre içinde sinema sanatına uygulanan yeni sansür tüzüğüne paralel görüntüde profesyonel tiyatrolara da önceden metin kontrolü, sansür ve yasaklama uygulamaları başlatılmış bulunuyor.

"Öte yanda, değerli jürinin ele alması sözkonusu olan tiyatro ve ürünleri meydana getiren sanatçıların büyük çoğunluğunu kapsayan kuruluşların da içinde bulunduğu 12 kültür sanat örgütü, 17.9.1979 günü kamuoyuna, DİSK'in ve İstanbul Barosu'nun da desteklediği önemli ve kapsamlı bir açıklama yapmışlar ve kültür sanat alanını kurutmaya yönelik tehlikeli tirmanışa karşı eylemlerini birleştirerek demokratik mücadele vereceklerini kararlılıkla duyurmuşlardır.

"Değerli jürinin, ülkemizdeki bu çok belirleyici noktada başlayan çalışmalarında, artık kamuoyuna mal olmuş böylesine somut bir niteliksel aşamanın, yani hayata geçirildiğinde dönüm noktası sayılabilecek örgütlü birleşik mücadele kararlılığının dışına düşmesi ya da gerisinde kalması, kanımca, değerlendireceği sanat çabaları ve sanatçıları açısından da aykırı olacaktır.

"Bu gerçeklerden hareketle değerli jüriye sunduğum, tiyatro sanatı üzerinde yerleştirilmeye çalışılan gizli sansür uygulamasından vazgeçilene kadar değerlendirme çalışmalarının birinci planda gizli sansürle mücadele çalışmasına dönüştürülmesi ve buna bağlı olarak kararın gerekirse değerlendirme ertelemeyle birlikte çalışma başında kamuoyuna duyurulması gibi yollarla örgütlerin birleşik mücadelesine katılımı şeklindeki önerimi, jüri çoğunluğu benimsemiş gibi, ancak son değerlendirme raporu başında bu uygulamalardan duyulan üzüntüyü ifade etmekle yetinmenin ötesinde bir alternatifte yaklaşmadı. Bu kadıyla bir yaklaşım da elbette anlamlı olmakla birlikte, mücadele kararlılığı temelinde yapılması gerekenin ve yapılabileceğinin niteliksel olarak gerisinde bulunduğu için, paylaşma olanağı gösteriyorum.

"Bu nedenle jüri çalışmalarından affımı dilerken, demokrasi mücadelesinde, kişi olarak sayın jüri üyeleriyle, örgütler arası ilişkiler olarak sayın Derneğiniz-

le, mümkün olan en ileri düzeyde omuz omuza olma çabamızı karşılıklı ve tam bir içtenlikle sürdüreceğimize inancımı yinelemekten kıvanç duyuyorum."

Öte yandan İşçi Kültür Derneği'nden yapılan açıklamada Dernek Genel Başkanı Onay'ın tutumunun isabetli ve haklı olduğu belirtildi. Açıklamada tüm baskı uygulamalarına karşı İşçi Kültür Derneği'nin Sanat Sevenler Derneği ile birlikte diğer kuruluşlara da çağrılar yapılarak bu baskılara karşı örgütlü bir şekilde direnmesinin gerekliliğinin vurgulandığı üzerinde duruldu.

İşçi Kültür Derneği tarafından yapılan açıklama şöyle: "Burjuvazi tarafından başlatılan ve hızla tirmandırılan kültür sanat alanındaki hak ve özgür hakları kısıtlama ve baskı altına alma girişimleri Antalya Film Şenliği ile Brecht-Kabare üzerinde somutlaşırken, başka sanat dalları için de benzer tehlikelerin varlığını göstermektedir.

"Bu gelişmeler karşısında direnilebilir, demokratik hak ve

özgürlükleri koruyabilmek için tüm kültür ve sanat örgütlerinin ortak hedefler ve eylem programı üzerinde birleşerek mücadele vermeleri gerektiği hususundaki Derneğimiz görüşü diğer örgütlerle birlikte Sanat Sevenler Derneği'ne de iletilmiş idi.

"Ayrıca, 17.9.1979 günü, tiyatro sanatçıların örgütü olan TİSAN öncülüğünde ve 12 kültür sanat örgütünün katılımıyla İstanbul'da yapılan basın toplantısında, kültür ve sanat alanını kurutmaya yönelik tehlikeli tirmanışa karşı, birleşik eylem programı çerçevesinde demokratik mücadele verileceği kararlılıkla duyurulmuştur.

"Ülke genelinde ve kültür sanat özelinde ortaya çıkan yeni olgular karşısında, Sanat Sevenler Derneği'nin 1979 Tiyatro Değerlendirme Jürisi'nin, hiçbir şey olmamasına değerlendirmeye çalışmalarını başlatmaya kalkışması, artık kamuoyuna mal olmuş örgütlü birleşik mücadele kararlılığına ters düşen bir tavrıdır. Kaldı ki böyle bir durumda yapılacak değerlendirmeye, değerlendirilecek tiyatro ürünleri ve sanatçıları açısından da yanlıştır.

"Bu konuda, örgütlü mücadele ilkesine aykırı bir tavır içine giren ve bu tutumuyla baskı ve kısıtlamalara seyirci kalarak meşrulaşması için gerekli zemini hazırlayan Jüri üyelerinin konuyu yeniden tartışmaları ve 12 kültür sanat örgütünün belirlediği ilkeler kapsamında, bu mücadeleye açık ve kesin bir tavırla omuz vermeleri gerekmektedir.

"Değerlendirme Jürisi'nin bu yanlış tutumuna katılmak istemeyerek Jüri'den istifa eden Genel Başkanımız Yılmaz Onay'ın tavrı, Derneğimizin görüş ve ilkeleri açısından tutarlı ve doğru bir tavrıdır.

"Kültür ve sanat alanının demokratikleştirilmesi mücadelesini yurt çapında verilen bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinden ayrı düşünmeyen Derneğimiz, 12 kültür ve sanat örgütünün saptadığı ilkeler kapsamında da belirtildiği üzere, ilerici, demokrat, sosyalist kültür ve sanat adamları ve kuruluşlarıyla mümkün olan en ileri düzeyde omuz omuza olma çabasını, kaşılıklı ve tam bir içtenlikle sürdürmeye kararlıdır."

SEN BİR YOLDAŞTIN

Faşizm kanlı ayaklarıyla
kara bir yılan gibi
tırmamak isterken
Çukurova'nın bereketli topraklarına
Sen yürek dolu bir insan
Sen vardın.
Kara bulutlar gibi
karanlıklar inerken
Torosların karlı tepelerinden
Sen Güneyin aydınlık insanı
Sen vardın.
İhanetin tezgahları kurulurken
işçi ve emekçilerin üstüne
Ve tuzakların arkasına "SA"lar eklenirken
Sen Güneyin zincir koparan adamı
Sen vardın.

Sen korkmadın
sen kaçmadın
sen sapmadın
Sen yürek dolu bir çanak gibi
yaşadın kızgın sıcağında
memleketimin.
Seni vurdular
kara bir leke gibi
ihaneti alınlarına kazıyarak
kara küpelli köpeklerin

Üstüne üstüne
Feleğine feleğine
Varsın yansın
anasına yandığının
gelecek günlerin güzel dünyası
Varsın faşistlerin kurşunları yağsın
üstüne üstüne
Varsın birleşsin bütün karanlıklar
Sen vardın ya.
Sen yoldaşım
Sen kardaşım
Sen kavga arkadaşım
Sen geleceğin aydın bayrağı
Sen yaşıyan isim
Sen yoldaş
Sen Can
Sen vardın ya.

Sen bir yoldaştın
Bir destan gibi
yazmakla bitmeyecek
bir isim bıraktın.
Sen bir yoldaştın
Sosyalizm bayrağını
mezar taşına astın.

Necati Sıyahkan

Sen bir yoldaştın
Sosyalizmin bayrağını
elinden bırakmadan yaşadın

SEN BİR YOLDAŞTIN

BU AŞAMADA

Şükran Kurdakul

ÇAĞRILI OLARAK SOVYETLER BİRLİĞİ'NE GİDEN ARKADAŞIMIZ ŞÜKRAN KURDAKUL YAZILARINA KISA BİR SÜRE ARA VERECEKTİR. OKUYUCULARIMIZA DUYURURUZ.

Yurt ve Dünya
BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ, İSTİKLAL VE GÜVENLİK

EKİM SEÇİMLERİ - NEREDEN NEREYE
TÜRKİYE'DE SİYASAL KURUMSALLAŞMA VE DEVLETİN EKONOMİK İŞLEVLERİ
HALKA KARŞI YABANCI VE YERLİ SERMAYE İŞBİRLİĞİ
CHP: "AKGÜNLERE" DEN BUGÜNE
BURJUVA DEMOKRASİSİ, TUTULMAYAN SÖZLER

- Ekim SEÇİMLERİ—Nereden nereye
Gündüz Mutluay
- Türkiye'de siyasal kurumsallaşma ve devletin ekonomik işlevleri.
Gencay Şaylan
- Halka karşı yabancı ve yerli sermaye işbirliği
Aylin Başar
- CHP: "Akgünlere"den bugüne
Ayşe Kızıltan
- Burjuva demokrasisi: Tutulmayan sözler
E. Kuzmin
- "Sanat Raporu" üzerine
Adalet Ağaoğlu, Aziz Çalıglar, Yılmaz Onay, Yavuz Çetinkaya
- Faşizm kapitalizmin ve sınıfların dışında mıdır?
Necati Sıyahkan
- "Ekim fırtınası ve sonrası"
Güney Gönenç
- Birlikim'e birkaç not
Ömür Sezgin

115. yılında

MEHMET KÖK

28 Eylül, Birinci Enternasyonal olarak bilinen Uluslararası İşçi Birliği'nin kuruluş tarihidir. Bu yıl 115. yılını kutluyoruz.

28 Eylül 1864'te Londra'da St. Martin Hall'da büyük bir uluslararası işçi toplantısı yapıldı. Bu toplantı Uluslararası İşçi Birliği'ni kurdu ve bu Birliğin geçici komitesini seçti. Karl Marx bu komitenin üyesiydi. Karl Marx aynı zamanda program belgeleri ve tüzük hazırlayacak olan alt komisyona da seçildi. Marx, Uluslararası İşçi Birliği'nin Kuruluş Çağrısı'nı ve Birliğin geçici Tüzüğünü yazdı. 27 Ekim'de bu belgeler onaylandı. Geçici Komite 1866 yılında Genel Konsey adını aldı. O tarihe kadar Merkez Konsey adıyla çalıştı. Marx bu organın fiili örgütleyicisi ve önderiydi. Birliğin dağılıp tarihi olan 15 Temmuz 1876 yılına kadar bu durumunu sürdürdü.

Uluslararası İşçi Birliği'nin Kuruluş Çağrısı şu soruyu yöneltiyordu:

"Çalışan sınıfların kurtuluşu, bunların kardeşçe uyum içinde bulunmalarını gerektiriyorsa, ulusal önyargıları harekete geçiren ve halkların kanlarını ve varlıklarını korsaça savaşlarda çarçur eden canice amaçlar güden bir dış politika altında bu büyük görevi nasıl yerine getireceklerdir?"

Uluslararası İşçi Birliği'nin Eylül 1871'deki Londra Konferansı'nda Marx'ın 1864'te hazırladığı geçici tüzüğe dayanan genel tüzük kabul edildi.

Genel tüzük enternasyonalizmin temel ilkelerini, proleter enternasyonalizmini formüle ediyordu.

Tüzük;

"İşçi sınıfının kurtuluşunun işçi sınıfının kendi eseri olması gerektiğini, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinin, sınıfsal ayrıcalıklar ve tekeller uğrunda değil, eşit haklar ve görevler ve her türlü sınıf egemenliğinin kaldırılması uğrunda mücadele demek olduğunu; Müten biçimler içerisindeki köleliğin, her türlü toplumsal sefaletin, zihinsel çöküşün ve siyasal bağımlılığın temelinde, çalışanların iş araçlarını, yani yaşam kaynaklarını tekelinde bulunduranların iktisadi boyunduruğu altına girmelerinin yattığını;

İşçi sınıfının iktisadi kurtuluşunun, bu nedenle, her siyasal hareketin, bir araç olarak, tâbi olması gereken büyük amaç olduğunu;

Bu büyük amacı hedefleyen bütün çabaların, her ülkedeki emeğin farklı bölümleri arasında dayanışmanın eksik oluşu ve değişik ülkelerin işçi sınıfları arasında kardeşçe bir birlik bağının bulunmaması yüzünden, bu güne dek başarısız kaldığını;

Emeğin kurtuluşunun ne yerel ve ne de ulusal bir sorun olmayıp, modera toplumu içeren bütün ülkeleri kucaqlayan ve çözümünü en ileri ülkelerin pratik ve teorik işbirliğine dayanan toplumsal bir sorun olduğunu; ilan eder." demekteydi.

Uluslararası sermayenin üstüne uluslararası işçi sınıfının örgütlü yürüyüşü bu çağrıyla, bu tüzük gereğiyle ve bu Birlik aracılığıyla ilk adımlarını attı.

Uluslararası İşçi Birliği'nin 12 yıl süren çalışması her alanda bilimsel sosyalizmin teorik ve pratik oluşmasını, gelişmesini, yayılmasını ve örgütlenmesini sağladı. Bilimsel sosyalist terminolojinin oluşmasını sağlayan ideolojik mücadelenin kaynağı Birinci Enternasyonal çalışmalarından çıkmaktadır. Ve doğrudan başta Marx'ın ve Engels'in yorulmaz bilmez çalışmalarına bağlıdır.

İşçi sınıfının ekonomik taleplerini uluslararası platformda formüle eden, yayan örgüt Uluslararası İşçi Birliği idi.

İşçi sınıfının demokratik taleplerini dile getiren ve bu uğurda günlük savaş veren yine bu örgütdü.

Uluslararası politikada aktif rol oynayan ve işçi sınıfının stratejik ve taktik sorunlarını bilim haline sokan Marx'ın önderliğindeki Birlik'ti.

İşçi sınıfının şanlı sayfası 1871 Paris Komünü ve bu komünü yaşayanlar Birliğin ideolojik zeminini benimsediler, örgütsel bağlar geliştirdi. Marx'ın ve Birliğin görüşlerinin gerçekleşmesinin ilk göstergesi oldular ve yaşamsal pratiğiyle Komün, Marxizmi geliştirdi. Birliğin ideolojik, politik ve örgütsel ilkelerine katkı sağladı. Birlik komünarlarla doğrudan aktif ilişkideydi. Marx komünarların en heyecanlı izleyicisi, destekleyici ve ögütçüsüydi.

Reformizm ve anarşizmle, fasalle ve Bakunin'le, sendikalizm ve anarko-sendikalizmle, sağ ve 'sol' sapmalarla, aktif mücadele içinde Marxizm şekillendi. Marxizmin ideolojik saflığı korundu.

Emekçilerin ilk Enternasyonal

Birinci Enternasyonal delegeleri birarada
Engels'in Enternasyonal'e üyelik kartı

(Üstte)
(Yanda)

Ulusal kurtuluş hareketleriyle işçi sınıfı hareketinin bütünselliği bu süre içinde ve Marx'ın önderliğinde oluştu.

Birlik, ekonomik alanda işçilerin grevlerine yardım, destek sağladı, grevlerde karşılıklı dayanışmaları düzenli olarak örgütledi.

İşçilerin durumunun istatistik araştırması yapıldı ve bu araştırma işçilerin kendileri tarafından yürütüldü.

8 saatlik iş günü talebi programa alındı ve bütün dünya işçi sınıfının genel platformu haline geldi.

Zihni, fiziki ve teknik eğitimi birleştiren politenik eğitimin ilkeleri formüle edildi.

Marx'ın Kapital'i uluslararası işçi sınıfı içinde yayıldı.

Ekonomik merkezleşme savunuldu, ormanlar, taşocakları, kömür madenleri ve öteki maden ocakları gibi demiryollarının, karayollarının, kanalların ve telgraf hatlarının ortak mülkiyete dönüştürülmesi gibi kararlar alındı.

Demokratik seçim reformu için propoganda kampanyası açıldı.

Amerika'da kölelik sistemine karşı çıkıldı, yeniden seçilen ABD Başkanı Abraham Lincoln'e Marx mesaj yollandı.

Polonya ulusal kurtuluş hareketi desteklendi. Birleşmiş ve bağımsız bir Polonya'nın demokratik bir Avrupa'nın vazgeçilmez şartı olduğu oybirliği ile kabul edildi. Polonya monarşisinin yıkılması gerektiği vurgulandı. Engels'in Polonya ile ilgili yazısı ile ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesinin anlamı ortaya konuldu. Bu arada uluslararası sorunlardan 'siyasi' sorun diye kaçan Proudhonculara karşı mücadele verildi. Polonya ayaklanmasının yıldönümü kutlandı.

İrlanda ulusal kurtuluş hareketi desteklendi. İrlanda Mart ayaklanması desteklendi. Ezilen halkın ayaklanması hakkı tanındı ve İngiliz sömürgeciliği açıkça ortaya çıkarıldı.

Toprağın ortak mülkiyeti ilkesi formüle edildi.

İşçi köylü ittifakı sorunu ilk kez ortaya kondu. Proletarya diktatöryası, devrim, devlet tanımları ve ilişkileri Marxist içeriklerine kavuşturuldu, bu konulardaki sağ ve 'sol' sapmalarla savaşıldı.

Barış kavramı ve somut durumun somut çözümlemesine göre savaş ve barışın sınıfsal kullanımları ilk kez Marx tarafından bilimsel içeriğe kavuşturuldu.

Bireysel terörist eylemlere karşı aktif ideolojik, örgütsel mücadele verildi.

Anarşistler, Bakunin'ler enternasyonalden atıldı. Almanya'da işçi sınıfının kendi siyasi partisinin oluşması için çaba gösterildi ve Rebel'le Liebknecht

in Alman Sosyal Demokrat İşçi Partisi'ni kuruluşları ve Enternasyonal'in ilk Partisi oluşları örgütün büyük başarısı oldu.

Demokratik merkezizetçilik ilkesi ve işçilerin şube üyeliklerinde üçte iki gibi bir çoğunluk oluşturmaları gerektiği gibi ilkeleriyle Birlik işçi sınıfı partisi örgütlenme ilkelerine yaklaşımlar getirdi.

15'den fazla ülkede kurduğu şubeleri ile Birlik bütün dünyaya bilimsel sosyalizmin devrimci çekirdeklerini ekti ve büyük bir okul oldu.

En önemlisi, büyük mücadelelerden sonra Birliğin tüzüğüne 2-7 Eylül 1872'de Lahey'de yapılan Genel Kongre'de 7. Maddeye eklediği a) bendi idi. Bu bend Paris Komünü'nün sağladığı deney ve uzun çalışmaların gösterdiği sonuçtur:

"Madde 7 a.)

Proletarya, mülk sahibi sınıfların kolektif gücüne karşı mücadelesinde ancak mülk sahibi sınıflar tarafından kurulmuş eski Partiler karşısında ayrı bir siyasal Parti haline gelirse bir sınıf olarak davranabilir.

Proletaryanın siyasal bir parti haline gelmesi, toplumsal devrimin ve onun nihai hedefinin, sınıfların kaldırılmasının zaferinin güvence altına alınması için vazgeçilmezdir.

İşçi sınıfının iktisadi mücadele ile zaten sağlanmış olan güçbirliği, bu sınıfın elinde kendisini sömürerlerin siyasal iktidarına karşı mücadelesinde de bir manivela olmalıdır.

Toprak ve sermaye beyleri, iktisadi tekellerini savunmak ve sürdürmek ve emeği köleleştirmek için hep siyasal ayrıcalıklardan yararlandıklarına göre, proletaryanın büyük görevi siyasal iktidarı ele geçirmek olmaktadır."

"Enternasyonal unutulamaz, o, işçilerin kurtuluş mücadelesi tarihindeki yerini sonsuzluğa kadar koruyacaktır." (Lenin, Toplu Eserler. Cilt: 29, Syf: 240).